

nap e tekintetben nyilatkoztak. Zsedényi ahoz nem járulhatna, hogy ezen törvényben hivatkozás történjék, a miniszterium által ajánlott vagy elfogadott megakarításokra, mert a törvényben csak a tőzhozás akaratának adandó kifejezés, és miután a jelen törvény 3. §-a azt rendeli, hogy ezen évnegyed alatti költségek az 1875. évi államköltségvetés keretébe lesznek beillesztendők; az elnök által érvényesített megfogalmazás már itt kifejezést nyert, azért a tjavaslatot fogadja el. W a h r m a n hasonló nézetben van, mert azon esetben, ha az egyik vagy másik miniszter személyre változik, az elnök által indítványozott módosításnak kívánt eredménye nem lehet. — Széll, Horváth, Csengery nyilatkozatai a bizottság többsége abban egyeztet meg, hogy a miniszter e tárgybani nyilatkozatától függesztessék fel az ügy feletti további tanácskozás.

Felvételt ezután azon tjavaslat, mely által a különböző adók hatálya meghosszabbítottatik. Horváth arra figyelmezteti a minisztert, hogy a thatóság részére fizetendő költségekről szóló törvény ereje é. december 31-én lejár és így új, külön törvény lenne e tekintetben szükséges. Ezzel befejeztetett a tanácskozás, miután a pénzügyminiszter 2 órára a királyhoz hivatott.

Az állam és egyház közötti viszonyok rendezésére kiküldött bizottság ma délután 5 órakor tartott ülésében H á z m á n elnök jelenti, hogy a miniszterelnök ígérete szerint a pénzügyi állás tisztázása után kész betervezési a polgári házasság iránti törvényjavaslatot.

Irányai a háznak az iránt jelentést kívánt tételni, de többek felszólása után elhatározott, hogy a vallás gyakorlatára vonatkozó törvényjavaslat a minél előbb beterjesztendő polgári házasság iránti törvényjavaslattal egyszerre tárgyalassék. L ú k ő azon kérdést veti fel, vajon minő álláspontot foglal el a miniszterium a vallás-gyakorlat iránt Eötvös által benyújtott törvényjavaslattal szemben. A miniszter jelen nem lévén, Molnár Aladár azon felvilágosítást adja, hogy köztudomás szerint a cultus miniszter már határozottan oda nyilatkozott, hogy az E ö t v ö s - f é l e j a v a s l a t o t m a g á é v á t e s z i. J u s t h meghivandónak véli a minisztert a legközelebbi ülésre, miután ma, bár elnökiileg értesítették, mégis hiányzik. Irányi fölöslegesnek tartja a miniszter meghívását, s a tárgyalást már, ma megkezdeni óhajta. J o a n n o v i c s szerint a ház határozata értelmében szükségesnek tartja a miniszter jelenlétét, mert a szabályok értelmében a bizottság a „miniszter közbenjöttével“ van hivatta munkálkodni, s habár óhajtott volna, hogy a munkához mielőbb hozzá lehessen fogni, de tájékozni szeretné magát a miniszter álláspontja iránt. Molnár Aladár értelmezi e kifejezést a „miniszter közbenjöttével“ s kész is a tárgyalást megkezdeni és egyúttal a maga részéről betervezt egy külön javaslatot. K i r á l y i azt hiszi, hogy miután a bizottság nem csak a régi tagokból áll, hanem újból választatván, oly tagok is beválasztattak, kik nem ismerik a miniszter nyilatkozatát, — a tanácskozás elhalasztása mellett szól, de a Molnárfele javaslat felolvasását óhajta. Molnár Antal jegyzőkönyvbe kívánja foglaltatni a bizottság azon óhaját, hogy a miniszter a jövő ülésre megjelenjék, de azért távollétében is hozzáfog a tárgyaláshoz. J u s t h ellenzi az indítványt; H á z m á n elősorolja azon nagyszámú fontos feladatokat, melyek ezen bizottság által tárgyalandók, s ma legalább a tárgyalás sorrendjének meghatározását óhajtaná, s első sorban mindjárt az Eötvösfele javaslatot véli általános tárgyalásra felveendőnek.

B o n c s pártolja H á z m á n t; N i k ö l i c s kéri a Molnárfele javaslat felolvasását és sokszorosítását; G u l l n e r pártolja Házman indítványát, a sokszorítást szükség-telennék tartja. Ezután Molnár Aladár felolvasá munkálattát, melyet végleges, s teljesen correct szövegezésnek maga sem tekint, miután annak elkészítésére kevés ideje volt. Ő úgy az Irányi, mint az Eötvös-fele javaslatot egyesítette, de az állam felügyele iránt mindkettőben fenforgó hézagot pótolni igyekezett, ugyszintén az egyenlőtlen válásfelekeztetek egyenlősítését a lehetőséghez képest. A bizottság a javaslat kinyomatását elrendelte, s minthogy a 3. első szakasz, az Eötvös-fele javaslatból van átvéve, a bizottság ezt tárgyalhatónak tartja.

Szavazás által a tárgyalás elfogadtván, az megkezdett. A c z i m n é l, mely így szól: „A vallás szabad gyakorlatáról és a felekezetek egyenjogúságáról“. M a d a r á s z kihagyatni kívánja e szavakat: „A vallásfelekezetek“, Molnár Al. ellenzi e módosítást; J o a n n o v i c s az Irányi-fele javaslat címét fogadja el, mely így szól: „A vallás szabadságáról“ mert rövidebb, s mindent kifejez. A többség ez utóbbi címet fogadja el.

Az első és második szakasz változatlanul, a harmadik Molnár A. módosításával fogadtatott el. A 4. § tárgyalása előtt Irányi az esküre vonatkozó passust saját javaslatából kéri felvételni, mely egyszerűen, minden vallási kifejezések mellőzésével, ezen szóval „e s k ü s z ö m“ teendő le. A bizottság ez indítványt hosszabb vita után nem fogadta el, megtartandónak vélvén az eddigi törvényekben megtartott általános mintát.

A tegnapi metropolita-választás Nagy-Szebenben nem vezetett eredményre, összesen 88 congressusi képviselő szavazott. Ezek közül 43 szavazatot Román Miron aradi püspök nyert, 45 szavazó jegy pedig üres volt; — s így, minthogy senki sem nyert általános többséget, ma új választás volt. A 45 tag, ki üres szavazó-jegyet nyújtott be, Popea-párti s demonstratióból szavazott így.

A tárgyalásokból érdemeseknek tartjuk közölni Mocsonyi Sándor, Stanescu Imre és B a b e s beszédeit, melyek legelőbb világot vetnek a vitás kérdés természetére. M o

c s o n y i S á n d o r szerint a megerősítési és az ebből kifolyó megtagadási jog a törvény és szervezeti szabályzat határozatai értelmében kétségbe vonhatlan; egyúttal azonban úgy látja, hogy nem lévén az semmi tekintetben korlátozva, a kormány kezében discretionalis hatalmat képez. Nem vonja kétségbe, hogy Trefort komoly indokok által vezéreltetett, de sajnálja, hogy a miniszter a congressusnak semmi tájékoztatást nem nyújtott. Ha valahol, úgy itt lett volna helyén a nyílt politika, mert csak ez képes az annyira óhajtott egyetértést a kormány és nép között létesíteni. A miniszter eljárása ellenben titkos indokaival aggodalmakat fog szülni.

A felügyeleti jog két irányban gyakorlandó. Egyik: vajjon a választás törvényesen és rendben ment-e végbe? a másik: a politikai momentum. A karansebesi püspök egész multjában tanusított loyaltására és hazafiságára hivatkozva, nem hiszi, hogy bárki államellenes törekvésekről vádolhatná.

Miután tehát ő semmi nagyfontosságú indokot a választás megerősítése ellen képzélni nem tud, nem ment azon feltevéstől, hogy a miniszter ez alkalommal illetéketlen és hamis információk által félvezettetve, egy sajnálatra méltó mystificationnak áldozata.

Más nézetben van Stanescu Imre. — Ha politikai indokok vezérelték a minisztert, határozottan tiltakozik e helytelen eljárás ellen, mert a congressus tiszta öntudattal és fölemelt fővel kijelentheti, miszerint Popasu János megválasztásában semmiféle politikai tekintetek nem vezérelték, szent helyen, a templomban eszközölte a választást, az egyházból pedig minden politikát kizár s a kormánynak sem engedheti meg, hogy a politikát az egyház szentélyébe vigye (átalános helyeslés.)

Ha pedig azon okok tisztán canonicak voltak, kijelenti, miszerint kánoni okok megbírálására csak a congressus és a püspöki zsinat illetékesek.

Midőn a congressus a törvényes térről le nem lépett, hanem jó rendben, alkalmas egyént — hiszen püspök — és az őt illető törvényes jogokkal élve választott metropolitának, ő kétségbe vonja a kormány azon feltétlen jogát, hogy óvás hiányában a választást megsemmisíthesse. Állítása igazolásául hivatkozik a szerv. szab. 102. §-ra is, mely a püspöki választást tárgyalja és a „megerősíteni“ szó grammatikai értelmezésére.

B á b e s Vincze hozzájárul mindazokhoz, miket Mocsonyi elmondott, sőt azt is helyesi teoriában, a mit Stanescu mond, azonban az ezen országban fenálló törvények, sőt a gör. kel. román egyház szervezeti szabályzata szerint is — a korona egyáltalában nem kölesse sem a megerősítést, sem annak ellenkezőjét indokolni. A fölügyeleti jog s különösen a metropolitai választásra nézve a megerősítési jog a korona számára fen van tartva, már pedig a kinek joga van megerősíteni egy actust, joga van bármely szempontból meg is vizsgálni, s ha úgy tetszik meg nem erősíteni. A korona pedig semmiféle actust nem indokol, Stanescu theoriája állana egy oly államban, a hol az uralkodónak törvényesen reservált jogai az egyházzal szemben nincsenek s különösen egy egyházi államban, ott Popasu Isten és ember előtt metropolita volna, mihelyt az egyház által azzá választatott, de egy civil államban s különösen itt, hol a metropolita egyszerűen világi méltósággal is ruháztatik fel — mert tagja a főrendi háznak — a korona mellőzéséről szó sem lehet. Követelni tehát a kormánytól, hogy indokokat közöljön a congressussal, törvény szerint nem lehet, azonban, hogy egyik vagy másik módon azokat legalább sejttesse — maga az állam érdekében is elvárni lehetett. Ő egyáltalában semmi súlyt sem fektet arra, mit a lapok irnak, — nem ad hitelt a hirlapok közleményeinek, de annál kevésbé hiheti azon híreket, melyeket jelen esetről közöltek némely lapok, mert ha azok igazak volnának, akkor csak sajnálni lehetne a kormányt, hogy egy ily fontos kérdést oly könnyelműen tárgyal. Ő azonban tökéletesen azt hiszi e tekintetben, mit Mocsonyi, hogy a miniszter mistificálva volt.

R o m á n M i r o n aradi püspök, mint ma este távirják nekünk, a mai gyűlésen 51 szavazatnyi abszolút többséggel metropolitául megválasztott. — Popea 31 szavazatot kapott, 6 szavazójegy üresen adatott be.

A jobboldali lapok mai száma L ó n y a y Menyhért következő nyilatkozatát hozzák:

Budapest, decz. 2.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjában a napokban egy közlemény foglaltatott, mely a zárszámadási bizottság egyik üléséről tevén jelentést, elmondta, hogy a bizottság illető ülésében nagy vita folyt. A vitára okot „Lónyay Menyhértnek az 1867-ik évi pénzkezelésről beterveztett 328. szám alatt ismeretes kimutatása adott. A bizottság minden tagja elismerte — ugymond e hirlapi jelentés tovább — hogy a kimutatás fölötté hiányos, sőt a bizottság egyik tagja oda nyilatkozott, miszerint „vétket követett el Lónyay, hogy a kimutatást beterveztette“. A nagy vita eredménye a nevezett közlés szerint az lett, hogy a kisebbség a Lónyay kimutatásainak a legelőbb számszék részére megküldött eredeti részletes kimutatásokkal meg nem egyező voltát kívánta kijelenteni, ellenben a többség (hat jobboldali három baloldali ellen) kijelentette, hogy mindaddig, a mig az osztrák és magyar miniszteriumok között „a közös természetű ügyek“ véglegesen tisztába nem hoztatnak, az 1867-ik évről rendes és biztos számadást összeállítani nem lehet.“

Jogom van e közlemény félre nem ismerhető tendenciozításánál fogva fölteni, hogy nem kifogásolnám forrásból eredt. De a közlemény nemcsak rossz szándékat árul el, hanem bizonyítja azt is, hogy a közlő nem ismerte a tárgyat, melyről irt. Tévedésével és ignoranciájával foglalkozni azonban nem az én feladatam.

Engem a kérdés érdekel, mely egyáltalán nem új;

1869. év végével e tárgyról, u. m. az 1867. évi kezelési kimutatásokról és az 1868. évi zárszámadásokról élénk vita folyt a képviselőházban és az 1848. III. t. cz. 37. §-a, az ugyanazon évi IV. t. cz. 6. §-a és az 1870. évi X. t. cz. értelmében a képviselőház az 1869-iki országgyűlés 158. ülésében hozott határozatában kimondta, hogy azon eltérések, melyek az előirányzat és a zárszámadások által ki-tüntetett tényleges kezelési eredmények között fönforgnak, részint az eltérés szükségé, részint későbbi törvények által igazolva vannak. Az országgyűlés e határozata továbbá „jóváhagyja a miniszterium két évi kezelését, megszavazza az eltérésekre nézve a felmentést és csupán a számtételek helyességének megvizsgálása végett a felállítandó államszámvévszékhez áttétetni határozta.“

A magyar államszámvévszék pedig ezen számtani vizsgálatot befejezte és az arról tett jelentésében kimondja, hogy „az említett számviteli kimutatások tüzetes megvizsgálása után . . . arról győződött meg az államszámvévszék, hogy az eredeti számadások eredményei a főbb összegekre nézve teljesen, a tételekenti részletekre nézve némi, azonban az összegre nézve károsan be nem folyó eltérések kivételével . . . a mennyiben t. i. az egyes tételek vagy kezelési ágak vagy rovatok vagy pót- és folyó kezelesek között lettek fölcserélve, a zárszámadás illető tételeinek valósággal megfelelnek; továbbá, hogy hosszabb tanulmányozás után rájön a vizsgáló, hogy a kimutatott tételek csakugyan a zárszámadás szerint használtattak föl és hogy az összegek végeredménye tökéletesen megegyezik az 1868. zárszámadásban fölvevő összegekkel.“

Nemcsak ezeket kellett volna tudnia a bizottság azon tagjainak, kik hivatvák ily kényes természetű ügyek fölött határozni, hanem azt is, hogy egy „kezelési kimutatás“ a kezelési eredményt számolja el, tekintet nélkül arra, hogy a folyó vagy mult évi költségvetés terhére vagy javára történtek-e a kiadások és bevételek és ennél fogva a dolog természeté szerint nem is egyeztetik a zárszámadás tételeivel, mivel a zárszámadás már nem az évi kezelésnek kimutatása, hanem kimutatása az azon évi államháztartásnak, melynél már elkülönítve fordulnak elő az előző év hitelére történt, ugy a jövő évi számadási év javára vagy terhére előforduló fizetések.

De tudniok kellett volna a bizottság illető tagjainak azt is, hogy különböznie kellett a Bécsben székelő közös államszámvévszék által készült zárszámadásnak az általalam egy évvel előbb a képviselőház elé terjesztett kezelési kimutatástól a különböző álláspontnál fogva is, mely köztém és a bécsi számvévszék között létezett, a mennyiben a bécsi legelőbb szám vevőszék az 1866. december végén az akkori osztrák pénzügyminiszter által beterveztett költségvetés czimeit szerint számolt el és így a belügyi kiadások a „Magyar és horvát kancellaria“ czim alatt fordulnak elő; holott ellenben én, ki 1867. márcz. havában vettem át a pénzügyi kezelést, az alkotmányos formák és törvények értelmében a kiadásokat az életre hívott egyes miniszteriumok szerint számoltattam el; sőt különböznie kellett már azért is, mert több kiadás fordult elő 1867-ben (mint a koronázási országgyűlési kiadások stb), melyek az 1866. évi előirányzatban mely szerint a bécsi számvévszék könyvelt, elő sem fordulhattak. A magyar miniszterium az országgyűlés határozatainak alapján könyvelte bevételeit és kiadásait a miniszterium tényleges czimén, az osztrák főszámvévszék pedig a maga régi budgetrovatai alatt könyvelte. De nem fogadtam el a bécsi legelőbb számvévszék könyvezési módját a közös kiadásokra nézve is, mert az ország hátrányára lett volna. Feleslegesnek tartom ez iránt részletekbe menni, csak azokra hivatkoznom, miket ez ügyben az országgyűlési tárgyalások alkalmával 1869. évben részletesen és indokolva elmondottam.

A legkevesebb, mit oly bizottság tagjaitól, mely hivatva van ily kényes természetű ügyekben határozni, a közönség ugy mint egyesek megvárhatná volna az, hogy e bizottság minden tagja illő komolysággal és a fönforgó tárgy minden körülményének alapos ismeretével fogjon fontos föladatahoz.

Sajnos jelenségnek kell venni, hogy vannak, kik a zárszámadási bizottságban részt vesznek, vitatkoznak, vádolnak és határoznak oly kérdések fölött, melyeknek előzményeit, fejleményeit és történetét nem ismerik, noha mindezek a házban is bőven megvitattattak.

E megjegyzést, melylyel soraimat bezárom, a zárszámadási bizottság azon tisztelt tagjának ajánlom figyelmébe, ki oly könnyedén vélte vétkeimül fölrohatni azt a tettemet, melylyel csak kötelességemet teljesítém és a ki jogosítva érezte magát itéletet mondani e tárgyban a nélkül, hogy komolyan tanulmányozta volna.

Gr. Lónyay Menyhért.

A fentebbi nyilatkozatra megadjuk a szükséges észrevételeket holnap.

Hasztalan az ember iparkodása!

Bécs, decz. 1.

Az egyszeri falusi bíró egy vidéki iskola rendes vizsgáján, mint elnök szerepelvén, hogy tudományáról a jelenlevőket meggyőzze, a bibliából a legelső gyermekhez ily kérdést intézett: „Mit tanulunk ebből?“ — Mire a fiu bölcsen azt felelé: „Hasztalan az ember iparkodása, ha nincs hozzá Isten áldása!“

A három alkotmányhú klub megtartotta közös értekezletet a közgazdasági viszonyok felett, melynek eredményére el lehet mondani, hogy hasztalan az ember iparkodása . . . Igazuk volt azon pessimistáknak, kik jóslólag hangoztatták a gyűlés előtt a jelszót: „Nagy idők, kis emberek!“ Azonban a legutultabb bizalmatlanság a tagok szellemi tehetségében, a leggonoszabb pessimismus

Folytatás a mellékleten.

nem gyanítható, hogy az érvek, melyek sára felhozattak, oly silányak legyenek. A három egyesült klub azt is sem határoz! S midőn Kallir azon nek valami indítványa van, terjeszt fogadtatott, s midőn ezzel az ülés komolyabb embernek is nevetésre készült kisserűsége!

Hasztalan az ember iparkodása áldása!

Alig volt valaha nagyobb ok gódnai, mint jelenleg, midőn a munkarabb inségnek néz elé. Amaz emel mely a kiállítás alkalmával dühöng osztrák munkások száma, kik idege látogatott országba kényszerültek s családjuknak munkát és kenyere czára ez óriási fogyatkozásnak, a még most is napirenden vannak a nagyobb mérvben, mint ezelőtt. A tenként k é t s z á z munkás foszt Hetenként kétszáz család dobattik karjaiba!

Tekintsünk csak amaz üzlet legközelebb a városi hatóság kihangu sorok röviden azt tartalmazásáról semmit, mert senkinek sincs van is pénze valakinek, jobbnak üzlet emberei sopánkodnak, ami am remélnek mást mint tönkre jutást. S üzlet, s ezer hálát adhat az égnek, s

Az ép, erőteljes, munkaképes kénytelenek nyomorogni; élelmük képes őket az időjárás mostohasága ezek következményei: betegség és des, elsatnyulás, s végül mint leg napra növekedő közbiztonság elleni rablások, gyilkolások stb. . . .

Az osztrák-atyák tekintetnekodnak előre hátra s bujnak a vil lelket nagy terhek sulya nyomja. Irányban működnek, dolgoznak, erőknek, s az iskolás fiu azt mondja, hogy ber iparkodása, ha nincs hozzá Isten

Katonai önkény-uralom

II.

Hogy mily tehetetlen honvédek mennyire alárendeli saját tekintet pressiojának, erre nézve, fájdalom, példát is kénytelenek vagyunk elpar

A mult 1873. évi augusztus 8 legjobban dühöngött városunkban, tálytanácsnok a tanácsnak: hogy a itt szállásoló 6-ik századának par kérte fel, hogy miután felsőbb partizsi kara egy ugyanazon hó 10-ik m é t e n t a r t a n d ó l ó v e r s e n y o k b ó l m i n t e g y 4 0 — 5 0 t e s z t, u g y a n közlegény és 60 — 70 ló beszállásáról 6 hivatkozással a m. k. honvédelmi 28344. és 29583. szk. a kibocsátásnál fogva az egész országban uralgó mindenféle katonai összpontosítás beszűntetve lettek, annyival inkább városunk minden részében ép ez idő tétkben dühöngött a vész. Ezen j azon indokból is, mivel erre nézve illetékes honvédelmi miniszteriumt nyert és a közszolgálat béke idején nem igényelhetett — helyesítő tud Ennek következtében az említ

TÁRCZ

Hős és istenalakok a görög

Elvitázatlan tény az, hogy melyek valamely népi culturalis fe képzőművészetek az első helyet fog pozuk is végig a történelem lapjain és a műizlés fejlődése vagy hanyatlás jelennék meg. Sőt még az ember arczvonásai nemesítésére is befolyr kinthetjük nevelésének ama mo azért voltak oly szép emberek, miv jukban gyakran és figyelmesen néz számos szobrot.

És miután ép a görög művés ellenkező nézetének — tulajdonképz szetnek és különösen a szobrászatnak mel veszünk minden oly munkát, mel oglalkozik; és kétszeres örömmel szerü modorban van írva, ugy h ember olvashatja és élvezheti.

Egy ily munka az előttünk fe possága felől már a szerző nevé egyetemen az archaeologia híres ta ben nem nagy terjedelmű könyv peni mythológiát, hisz ennek ma

*) Heroen- und Göttergestalten d Erläutert von Alexander Couza, Wien 18

Melléklet az Egyértétes 205-ik számához.

nem gyanítható, hogy az érvek, melyek a krízis megállására felhozattak, oly silányak legyenek, mint ez értekezleten. A három egyesült klub azt határozta, hogy semmit sem határoz! S midőn Kallir azon indítvány, hogy a kinek valami indítványa van, terjessze azt a ház elé — elfogadtatt, s midőn ezzel az ülés véget ért, valóban a legkomolyabb embernek is nevetésre kellett fakadni a nagyszerű kisseruségen!

Hasztalan az ember iparkodása, ha nincs hozzá Isten áldása!

Alig volt valaha nagyobb ok Ausztria helyzetén aggodni, mint jelenleg, midőn a munkás osztály a legkomorabb inségnek néz elé. Amaz emlékezetes „krach“ óta, mely a kiállítás alkalmával dühöngött, ezekre megy azon osztrák munkások száma, kik idegen, krízisektől kevésbé látogatott országba kényszerültek vándorolni, hogy maguk s családjuknak munkát és kenyeret szerezhessenek. Dacára ez óriási fogyatkozásnak, a tömeges elbocsátások még most is napirenden vannak Ausztriában, s talán még nagyobb mérvben, mint ezeltől. A kimutatás szerint hetenként kétszáz munkás fosztatik meg keresetétől! Hetenként kétszáz család dobatik a legvadabb inség karjaiba!

Tekintsünk csak amaz üzleti tudósításra, melyet legközelebb a városi hatóság kibocsájtott. E siralmas hangú sorok röviden azt tartalmazzák, hogy senki sem vásárol semmit, mert senkinek sincs pénze, illetőleg ha van is pénze valakinek, jobbnak látja azt elrejtetni; az üzlet emberei sopánkodnak, ami annyit jelent, hogy hiába remélnék mást mint tönkre jutást. Szóval nincs ipar, nincs üzlet, s ezer hálát adhat az égnek, aki foglalkozást kaphat.

Az ép, erőteljes, munkaképes emberek a kuczkóban kénytelenek nyomorogni; élelmük silány, ruházatuk nem képes őket az időjárás mostohaasága ellen védelmezni; s ezek következményei: betegség és halál, erkölcsi süllyedés, elsatnyulás, s végül mint legborzasztóbb, a napról napra növekedő közbiztonság elleni merényletek, lopások, rablások, gyilkolások stb.!

Az osztrák-atyák tekintetnek jobbra balra, kapkodnak előre hátra s bujnak a világ előtt, mint a kinek lelkét nagy terh-k sulya nyomja. A bizottságok minden irányban működnek, dolgoznak, erőlködnek, tanulmányoznak, s az iskolás fiu azt mondja, hogy: „Hasztalan az ember iparkodása, ha nincs hozzá Isten áldása!”

Nagy Antal.

Katonai önkény-uralom Magyarországon! Kecskemét, nov. 28.

II.

Hogy mily tehetetlen honvédelmi miniszteriumunk s mennyire alárendeli saját tekintélyét a katonai hatalom pressiojának, erre nézve, fájdalom, még egy más csattanós példát is kénytelenek vagyunk elpanaszolni.

A múlt 1873. évi augusztus 8-án, midőn a cholera legjobban dühöngött városunkban, jelenté a katonai osztálytanácsnak a tanácsnak: hogy a 11-ik dragonyos ezredtől szállásoló 6-ik századának parancsnoka szóval arra kérte fel, hogy miután felsőbb parancs folytán az ezred tisztika egy ugyanazon hó 10-ik és 11-én Kecskeméten tartandó lóversenyre fog összejönni, ez ökből mintegy 40—50 tiszt, ugyanannyi altiszt, 30—40 közlegény és 60—70 ló beszállásáról intézkedjék; azonban a hivatozással a m. k. honvédelmi miniszteriumnak m. é. 28344. és 29583. szk. a kibocsátott rendeleteire, melyeknél fogva az egész országban uralgó cholerajárvány miatt mindenféle katonai összpontosítások és katonai menetek beszüntetve lettek, annyival inkább megtagadta, mivel városunk minden részében ép ez időben a legnagyobb mértékben dühöngött a vész. Ezen jelentést a tanács már azon indokból is, mivel erre nézve városi hatóságunk az illetékes honvédelmi miniszteriumtól semmi utasítást nem nyert és a közszolgálat béke idején ily rögtöni intézkedést nem igényelhetett — helyesítő tudomásul vette.

Ennek következtében az említett tisztek és legénység

lovaikkal együtt augusztus 9-én a fogadóba szállásoltak be; és csak 10-én délután 3 1/2 órakor vettük a honv. miniszterium távsürgönyét, hogy a 11-én megtartandó s z á z a d s z e m l é h e z (igy) megjelenendő 42 tisztt s ugyanannyi altiszt és legénység és lovaikkal 2 napra elszállásolása foganatosítottassék.

Ezen rendelet azonban már későn érkezvén, foganatosítható nem volt. Egyébiránt ebből is kitűnik, hogy félre vezetve volt a miniszterium az által, mintha század szemlére gyülekezett volna ide annyi tiszt és legénység! holott díjazással összekötött lóverseny lett volna, ha megtarthatták volna, de az sem sikerült; mert midőn a vásártérre megkezdett a versenyfuttatás és akadályugratás, midőn a tábornok ur és a bíráló bizottság ott ültek székeiken, épen akkor hoztak egyik oldalról 14—15, a másik oldalról szinte 10 vagy 12 koporsót egy sorjában a temető felé, hol a pap által együttesen voltak beszéltetve; s amint ezt a tábornok ur meglátta, felugrott székről s rögtön lóra ült, visszanyargalt a fogadóba, ágyba feküdt és még azon éjjel elhagyta városunkat.

Említett távsürgöny későn érkezéséről és a tényközléséről a honv. miniszteriumhoz a tanács által felvilágosító jelentés terjesztetett; s az egyszersmind a törvényhatóság közgyűlésnek is bejelentvén, a tanács eljárása ez által is helyeseltetett.

Ugyanaz évi szeptember 22-én vettük a helybeli katonai állomás-parancsnokság megkeresését, hogy miután a beszállásolást nem teljesítette, tehát fizesse meg a város a 61 frt 54 kr. szállásolási költségeket. Szeptember 30-án pedig ez megsürgöttetvén, már 69 frt 54 kr. követeltetett, kifizetése azonban az okt. 8-án és 9-én tartott közgyűlés által megtagadtatván, erről a megkereső katonai parancsnokság értesített; a tanács pedig utasítva lett, hogy a honv. miniszterium által e tárgyban felkivánt igazoló észrevételeit terjessze fel.

A tanács fel is terjeszté igazoló észrevételeit, melyekben elmondá mindazt, a mit már fentebb is érintünk, hogy t. i.

1. Városunk minden részében a kolera - járvány ugyanazon időben legnagyobb mértékben dühöngvén, a megremült lakosság házaizhoz ily körülmények között, annyi tisztt és legénységet beszállásolni, már csak ezen szempontból sem lett volna okszerű, de egyébiránt

2. A k. honv. miniszteriumtól nyert 28344 sz. leirattal értesítve lett a város közönsége, hogy a budai főhadparancsnokság válaszirata szerint, a 11 sz. dragonos ezrednek, ugy osztály mint ezred összpontosítása Kecskeméten, ép a kolera-járvány miatt lett beszüntetve; s a 29583 sz. k. miniszteri körrendelet szerint, a járvány terjedésének lehető megállítását tekintetből, a cs. kir. közhadügyminiszter és a budai főhadparancsnoksággal egyetértőleg, minden katonai összpontosítások és menetek, a nevezett főhadparancsnokság egész területén és a cholerajárvány egész időtartamára felfüggesztve lettek; mihez képest tekintettel arra:

3. hogy a 11 dragonyos ezred 6-ik század parancsnoka, a beszállásolást iránt, minden illetékes felsőbb rendelet felmutatása nélkül csak szóbelileg intézte felhívását s azon kijelentéssel, hogy a beszállásolálandó tisztek és legénység díjnyereménnyel összekötött próba lóverseny futtatás végett jönnek városunkba; s ez nem is törtenhetett másképp, mivel egy század szemlére annyi tiszt és legénység megjelenése — kik között idegen ezredbeli tisztek is voltak — nem szükségeltetik, s ezt a szolgálat érdeke nem igényli.

4. A honv. miniszteriumnak távirat útján küldött rendelete aug. 10-én délután már későn is érkezett, mivel a szóban forgó tiszt urak és legénység már 9-én beérkezvén, ekkor már a fogadóban elszállásolva volt; és így foganatosítani nem lehetett.

5. Hogy a katonai szolgálat sem igényelhet teljes békeidején, s ily veszélyes körülmények között, azonnali elszállásolást, minden felsőbb hatósági rendelet nélkül,

6. Hogy ezen díjnyereménnyel egybekapcsolt lóverseny, vagy mint őt nevezték lovaglási mutatvány (Reitproduction) tisztán magánjellegű mulatsággá történt. mi-

nél fogva kéri a város közönségének költségek megtérítési terhe alóli fölmentését.

Ezen fölterjesztés pedig történt 1873. évi október 28-ikról és eddig hallgatott róla az irás, azonban f. hó 26-án jött a honv. miniszter urnak egy leirata, melyben arról értesíti a város közönségét, hogy miután még a hatályon kívül nem helyezett 1851. évi beszállásolási szabályok (?) értelmében, a község előljáróság a katonaság által hivatalosan kivánt szállásokat főképp sürgős esetekben, és a csapat parancsnok ismételt felszólítására kirendelni tartozik; fentartván ugyan a községek azon jogát, hogy ha magukat illetéktelenül terhelve vélik utólagosan, a politikai hatóságok útján orvoslást kérhetnek; miután továbbá, a budapesti főhadparancsnokság beigazolta azt, hogy a fent említett napra összpontosított tisztek és legénység nem mulatság kedvéért, hanem valóban a katonai szolgálat érdekében, felsőbb parancs folytán jöttek össze Kecskeméten, így azok annyival inkább birtak a beszállásolásra jogos igényvel, mivel azoknak szabályszerű elhelyezésére a város közönsége a múlt év aug. 10-ről kelt távsürgönnyel, még elég korán (?) utasítva lett.

S minthogy tehát a város közönségének a beszállásolás megtagadásából származott költségek megtérítése iránti nézete téves, tehát meghagyja, hogy a követelt 69 frt 54 krnyi összeget, a 11. sz. dragonyos ezred parancsnokságának szolgáltatassa ki.

Tehát az alkotmányos honv. miniszter ur alkotmányosságunk 8-ik évében is egy az abszolút kormány által országos ostromállapot ideje alatt kibocsátott rendelethez hivatkozok, mivel az annak rendje szerint még ekkor sem tétetett hatályon kívül! Valóban szomorú állapot!

Az alkotmányos honv. miniszter ur figyelmen kívül hagyja az 1867. XII. tczikket, figyelmen kívül hagyja saját rendeleteit, melyeknél fogva a csapat összpontosítások és katonai menetek beszüntetve lettek, holott ezek sem voltak még akkor hatályon kívül tétetve! figyelmen kívül hagyja: hogy béke idején a katonai szolgálat érdekei sem igényelnek ily szabályellenes csapat mozgalmakat! figyelmen kívül hagyja minden alapos okainkat, sőt valótanságot is állít, midőn azt mondja: hogy a u. g. 10-én ideje korán lett utasítva a város közönsége.

Figyelembe veszi csupán a katonaság érdekeit, kik akként állítják elő a dolgot, a mint saját érdekeik igénylik; természetesen az adózó polgárok érdekei s ezeknek kétségbe esett állapota, a fegyveres hatalom érdekeivel szemben figyelmet sem érdemelnek!?

Szomorú, kétségbeesett állapot; tehát kinél keresünk polgári uton orvoslást, ha a felelős honvédelmi miniszter ur megtagadja azt tőlünk; állítván, hogy nincs igazságunk!!

Legtávolabról sem szándékunk, a törvényhatósági közgyűlés a tárgybani határozatának irányt mutatni, azonban kimondjuk saját véleményünket, hogy mi a fizetést határozottan megtagadjuk; ha már ennyire ment a dolog, tehát hadd exequálják városi pénztárunkon.

Több kecskeméti adózó polgár.

A pártzsarnokság egy kétélű fegyvere. S.-A.-Ujhely, decz. 2.

Van önkormányzati életünk s legsarkalatosabb közjogi intézményünk, a megyére, oly súlyos csapásokat mért — 1870. 42. tcziknek egy a tisztviselők kijelöléséről szóló, s következő tételt tartalmazó szakasza: „Minden tisztviselői állomásra legalább 3 egyén jelölendő ki; e szabály alól eltérésnek csak akkor van helye, ha nem jelenkezett kijelölhető 5 egyén.“ Bár nem szabadelv e törvény, mely előző intézkedéseiben egyenesen a főispán kezébe játsza a kijelölési jogot, s egyedül igazságságosnak csak azt tartanók, hogy mindaz, ki valamely tiszt állomást elnyerni óhajt, ha a törvény által megszabott kellékeknek

TÁRCZA.

Hős és istenalakok a görög művészetben.*)

Elvitázhatatlan tény az, hogy azon tényezők közül, melyek valamely nép culturalis fejlődésére befolyanak, a képzőművészetek az első helyet foglalják el. Bármerre lapozzuk is végig a történelem lapjait, a képzőművészetek és a műizlés fejlődése vagy hanyatlása mindenütt karöltve jelennek meg. Sőt még az emberek physikai alkatára, arcvonásai nemesítésére is befolyanak, a miért nem is tekinthetjük nevetésesnek ama mondást, hogy a görögök azért voltak oly szép emberek, mivel a nők terhes állapotjukban gyakran és figyelmesen nézték az Athenaeben lévő számos szobrot.

És miután ép a görög művészet — daczára Lepsius ellenkező nézetének — tulajdonképeni anyja a képzőművészetnek és különösen a szobrászatnak, mindenesetre örömmel veszünk minden oly munkát, mely a görög művészettel foglalkozik; és kétszeres örömmel, ha ezen munka népészeti modorban van írva, ugy hogy azt minden művelt ember olvashatja és élvezheti.

Egy ily munka az előttünk fekvő könyv, melynek alapossága felől már a szerző neve, Couze Sándor a bécsi egyetemen az archaeologia híres tanára, biztosít. A különben nem nagy terjedelmű könyv nem tárgyal tulajdonképeni mythológiát, hisz ennek magának van már roppant

*) Heroen- und Göttergestalten der griechischen Kunst. — Erläutert von Alexander Couze. Wien 1874.

irodalma, hanem történetét adja a görög istenségeknak, a mint azok a görög művészetben lassankint kifejlődtek. És mily átalakuláson ment keresztül a művészet a leuei Apollótól Phidiásig. Mily processuson kellett csak a nép képzelődésének és az istenségről fogalmainak keresztül menni, míg isteneiknek érzéki alakot adtak, azokat ismerető jelekkel látták el! Zeusznek villámot adtak kezébe, Hermesnek kerykeont; Athenaisnek kigyófejű aegist stb. És a mint ezen alakok plasticai alakot kezdettek ölteni, ugy tüntek el a primitív fogalmak, és a tisztább felfogásnak engedték át a tért. — Az epicai költőké a dicsőség, az istenségről fogalmak megérlelésében.

Midőn a képzőművészetek már levetették a gyermek sarukat, és midőn teremtő erejük és magasztos hivatásuk öntudatára jutottak, akkor a költők merész phantasiáját megtestesíték, és megteremtették ama gyönyörű műveket, melyek még a késő utókort is lelkesedésre ragadják. Homer egyszerű s ép azért nagyszerű leírásaiból meríti Phidiás az ihletet és megteremtí az olympiai Zeust, és a Parthenon műremekeit. Minden pompa s czifraság nélkül magasztos egyszerűségben állnak előttünk ama kor alkotásai, melyek még a mai művészetnek is mintaképül szolgálnak, és melyekre ráillenek Göthe szavai:

Was glänzt, ist für den Augenblick geboren, Das Echte bleibt der Nachwelt unverloren.

Későbbi fejlődésükben már szenvedélyesebbek lesznek az istenek; az érzékiség a lelki kin és gyönyör átmege a művészetbe, az alakok kilépnek plasticai nyugalomból; megszületik a diadoch korszak, a Rhodusi iskola, és

vele „Laokoon“, melyet Plinius szerint Agesandros, Polidoros és Athenodoros készítettek, és a pharnesi bika, melyeknek gyönyörű gypsmásolatai nemzeti muzeumunkban láthatók. Midőn már így a vallási képzelődés lassanként háttérbe vonult, annál inkább lépnek az életképi motívumok előtérbe, mint pl. a ludat fojtogató gyermek, mely ha jól emlékszem, a müncheni glyptothekában látható.

Mindezt szerző oly szépen mondja el, oly kitűnően viszi keresztül minden egyes alakjának fejlődési processusát, oly szellemus megjegyzésekkel fűszerezi mindenütt érdekes leírásait, hogy végig olvasván a könyvet, egész áttekintést nyer az ember a görög művészetekben. És ez az, a mi megbecsülhetetlen e műben, miután az ily könyvek rendesen tudós közönségnek vannak szánva, s azért is nehezkes és gyakran epés iránylyal vannak írva, mi által azt a különben művelt közönség nem élvezheti. Mintha csak Zumbusch szobrász műtermében a Samothrake szigetéről hozott műkincsek magyarázatát hallanám, oly egyszerű s mégis tudományos stílyel van jelen munka megírva. A mi a szöveget még érthetőbbé teszi, az az a 106 tábla, melyeknek kitűnően sikerült autographiai rajzaiból az olvasó meggyőződést szerezhet magának a felől, a mit a könyvben olvasott.

Ha még megemlítjük a könyvnek csinos kiállítását, ismertetésünket azon óhajjal zárjuk be, hogy jelen munka bár minél nagyobb elterjedésnek örvendene — nálunk, hogy egyszer már a magyar közönség is érdeklődjék a képzőművészet iránt, melylyel mindeddig mint mostoha gyermekével bánt.

Berényi László.

megfelel, a választás ítélete alá legyen bocsátandó, sőt kijelölendő legyen még az is, ki bár maga nem jelentkezett, de kit megválasztása által akar a közbizodalom egyik vagy másik tisztjére megnyerni; azonban a fentebb idézett kitétel helyes magyarázat mellett módot nyújthatna a kijelölő hatóságnak, hogy a méltókat, érdemeseket s közszeretnek örvendőket szemelje ki.

Amde valamint az egész törvény a pártzsarnokság kifolyása és annak bélyegét viseli magán, e szellem lengi át egyes szakaszait is, sőt a mi benne még türethetőbb volna, születésének idejében szintén oly magyarázatot nyert, hogy csupán az említett irány szolgálatára látszik alkalmasnak.

Semmi sem kéne hozzá csak szenvedély nélküli előlvasása e kifejezésnek: „minden állomásra leg alább b hárman jelölendők ki“ — s mégis — érthetetlen vakokodás! azok, kik az igazságot nem ismerve, könnyen áttekintik magokat egy szó grammatikai értelmezésén, ki tudják belőle olvasni, hogy csak három egyén jelölhető ki.

Mely megyében nem szolgált már a 68 §. ezen idézetének roszhiszenü, vagy egyszerű magyarázata keserü följajdulásoknak okául, hányszor használtatott a basáskodó főispánok és lelkiismeretlen koripheusok által a közakarát kijátszása s oly egyének mellőzésére, kik ha másképen kitűnőségek volnának is a közigazgatás terén, de ellenzéki elveket mernék vallani. Hány helyütt volt ez a legnagyobb sérelmek okozója, s a pártgyűlölet zsoldosa, hány gyűlésteremben idézett már ez fel viharos jeleteket? ...

Hála a változott időnek, a vak szenvedély kitombolta már magát, a közös csapások békülékenyekké tevők az ellenfeleket, s a rettentő csalódások megszelídíték a féktelenkedő deakpartot.

Eltagadhatlan tény az ma, hogy a két országos pártot nem választják el többé oly meredélyek egymástól a megyei termekben, mint a parlament termében a nélkül, hogy itt az ellenzék annyira gyengült volna mint amabban. S hogy concret példát hozzák fel, Zemplénben feltűnés nélküli dolog már, hogy telivér jobboldaliak valamely helytelen miniszteri intézkedésre azt mondják: hagyjuk meg csak, hogy ez is segítse megbuktatni a rosz rendszert, — hogy volt kormányparti agitatorok vádbeszédeket tartanak a kormány ellen, — szóval bár azon öntudatlansággal, mely ma mindenütt uralkodik, a két párt saját körében egyesülten működik egy jobb jövő elemeinek lerakásán.

S íme mi történik Zemplénben a tegnapi tartott évnegyedös bizottsági ülésen?

A híressé vált tokaei kerületnek Szabó Lajos képviselővé történt választása által megüresedett szolgabírói állomása volt betöltendő, s ez alkalomból a bizottsági tagok rég nem látott nagy számmal sergellek be a megye székhelyére. — Jelöltekül négyen léptek föl s közülök hatalmas többséggel rendelkezett Szenczy József nevű pataki ügyvéd s szabadelvű ellenzéki férfi, ki mint már tapasztalt szolgabíró, mint fáradhatlan szorgalmu és jeles tisztviselő előbbi időkből a legjobb emlékeket hagyta maga után. Az érdeklített kerület s nagy pártja alig várta, a főispán által felolvasott candidatio elhangzását, hogy jelöltjét megválassza. Elképzelhető tehát, mily hatást keltett a jelölésből kihagyása s a nagy többség érzületének ily merész kihívása.

A terem zugott, mint a megbolygatott méhkas, s a visszatetszés hatása alatt egymástól szólalt fel haragos helyeslés által kísértette négy-öt szónok Zombory Gedő, Szakácsy Dániel, Bajusz József, Mezőner Gyula, Kun Dániel mindannyian kifejezést adva a közfelháborodásnak s szemébe mondva a főispán és kijelölő bizottságnak, hogy az legnagyobb megsértése volt a választók legszebb jogainak.

A főispán ha jobb ösztönre hallgat, látva a többség ohajának ily eccelans nyilatkozatát, új kijelölést rendelhetett volna el, de ő a többség emellett 68 §. ből szintén azt olvasva ki, hogy egy állásra csak hárman jelölhetők ki, ragaszkodott az előbbi kijelöléshez.

Ezen eljárásnak egyik következménye volt azon emelő hatású elégtétel, hogy a három jelölt közül a szintén határozott ellenzéki hitvallású Balogh Lipót, kiről talán a kijelölők azt hívték, hogy pártfoguljaikkal szemben el fog bukni, ugyszolván egyhangulag megválasztatott tokaei szolgabírál; a másik elszomorító következménye pedig, hogy a választás után nagyon sokan ily felkiáltásokkal hagyták el a termet: „végezzé itt magának a megye dolgát a főispán, ezek után senki ne hánnyja szemünkre, hogy részvétlenek vagyunk a megyei közügyek iránt“ stb. stb., mely kifakadásokon, bár helytelenítők azokat, csodálkozni nem tudunk.

S mily tanúságok vonhatók le ezen történetekből? A kijelölő bizottság vegye tudomásul, hogy az idők változtak s nem dicsőség többé azok rosz befolyása által vezéreltetni, kik a pártzsarnokokban megkövesedve, sem feledni sem tanulni nem tudtak;

a főispán, hogy inkább tarthatja föl tekintélyét az által, ha a közakarátot respektálja, s a tisztviselői állomásokra az érdemesebbeknek nyit utat, mint ha azt egyes közgyűlési formalitások megtartásához köti csupán;

az uralkodó többség pedig, hogy a szenvedélyszülte kortestörvények szintén csak szenvedélyeket szülnek, s kétélű fegyvert képeznek, mely hajthat ugyan momentán hasznát a pártzsarnokságnak, de számtalan sebet ejt saját tekintélyén s még többet a nemzet alkotmányos érületén. ...

Hornyay Kálmán.

A magyar nyelv kora.*)

Dél-Mezopotániában és Babylon romjai közt német és angol buvárok nemrég több kőlapot ásattak ki ékirásu

* Fr. von Hellwald „das Ausland“ című folyóirata alapján.

feliratokkal, melyek a szemita idiomokkal megfejthetők nem voltak. Több más assyr feliratban szumeri és akkádai népről van szó. Ezeket részint szemiták, részint ár eredetűeknek hitték, de az irás megfejtés kulcsát így sem találták, végre azon gondolatra jöttek, hátha turáni vagy ural-altai ama két nép? És íme, ez célhoz vezetett. I. Sargon idejéből eredő ékirásban — 1900 Krisztus születése előtti korból — nagyobb számú irlapon 16 szót találtak ugyanis, mely tiszta magyar, 9-et, mely a finn és 6-ot, mely a török nyelvnek felel meg, továbbá több szót az osztyák nyelvből.

Ha vesszük, hogy a különféle turáni nyelv csak később szakadt el egymástól, valószínű a feltevés, hogy azon szavak akkor mind egy és ugyanazon törzsnyelvhez tartoztak, és hogy e törzsnyelv a magyar volt, kitűnik a számszerinti többségből, mely magában véve 16 s a finn szavakkal együtt 25.

A ki tudja, hogy az ily régi ékirás csak nagy nehezen fejthető meg, s a megfejtés kulcsát megtalálni fő dolog, az nem fogja különösképpen tartani, hogy a fenemlített eredményre csak 20 évi buvárlat után jöttek.

A fenemlített I. Sargon assyr király hozta be a szemita isteni tiszteletet, addig a két főlény, (jó és rosz — Isten és Ármány, Ormuzd és Ahriman) és az elemi szellemek vallása uralt ottan; ez a vallás pedig nem ár és nem szemita eredetű, hanem a turáni és ural-altai népek karakteristiconja, és ez majdnem többe bizonyít még, mint a nyelv.

Vessük össze az eddig mondottakat és úgy találjuk, hogy a magyar nyelv első történeti megjelenése Krisztus előtti 1900 nyelvi esik, és így 3774 évet számíthatunk jogosan, miután történet előtti időre visszamenni sem nem jogos, sem nem észszerű.

KÜLFÖLD.

A francia nemzetgyűlés a köziedelemmel szemben, minden viharosabb jelenet nélkül nyílt meg. Az első ülésen, tegnapielőtt, Cisey tñok hadügyminiszter öt hadügyi törvényjavaslatot terjesztett be és pedig a hadsereg kereteire, a táborak reformjaira, a spahik szervezésére és más két jelentéktelenebb katonai ügyre vonatkozólag. A ház mind az öt tjavaslatot sürgősen nyilatkozatván megkezdte az osztályok kisorsolását. Ülés után a balközép értekezlet tartván elhatározta, hogy az elnökségre külön jelöltet nem állít s így választatott meg másnap Buffet ismét a ház elnökévé.

A spanyol csataterén még mindig csak készülődések folynak, most azonban állítólag igen komolyan, minthogy Serrano végre csakugyan személyesen vezeti át az északi hadsereg vezényletét. E hadsereg négy hadtestre fog oszlani; az elsőt Guipuzcoában L o m a, a másodikat Biscayában L a s e r n a, a harmadikat Navarában Moriones tñokok fogják vezérelni, míg a kiválóan lovasságból alakított negyedik hadtest Miranda del Ebroban fog állani. Mndegyk hadtest létszáma oly magasra emeltetik, hogy számra nézve mindenik külön-külön megfeleljen az összes karlista erőnek. — A hadműveletek megkezdését állítólag nagyban hátráltatja az élelmiszerek és szállító eszközök hiánya.

A klerikalísok európaszerte izgatnak s lázas tevékenységet fejtenek ki a kormányok ellen. Így Dupanloup orléans-i püspök több olasz lap által félreértett levelét, melyet nemrég Minghettihez intézett, magyarázván, kijelenti, miszerint az nem tartalmazott mást, mint hogy az olasz kormány ünneplés igéretei dacára gyalázatosan és kimélet nélkül kifosztotta a kath. egyházat s hogy e kifosztás lenyűgzi a szentszék lelki kormányát. E szerint a római kérdés nincs megoldva és szükséges hogy visszaadassék a pápa souverainitása és szabadsága, mi csak úgy lehetséges, ha Európa felfogja köteleit a szentszék s a katolikusok lelkiismereti jogai iránt és véget vet a jelen tarthatatlan helyzetnek. — Továbbá Antonelli a napokban ismét felolvasatta Róma összes templomaiban az ismeretes 1870. aug. 11-ki röpiratot s vele együtt egy „újabb jegyzék“ is, mely így szól: „Nehogy valaki rászédessék, tévutra vezetessék oly egyének által, kik még mindig katolikusoknak hívják magokat, tudatjuk a hivatkozott miszerint mindazok, kik a seplőtlen fogantatásról és Jézus Krisztus helytartójának csalhatatlanságáról szóló tant szivökben nem hiszik, már ennél fogva megszűntek katolikusok lenni.“ — A Angliát ismét, mint tudjuk M a n n i n g érsek árasztja el röpiratokkal, melyek anathemával sújtják mindazokat, kik a pápa csalathatatlanságát nem hiszik. — Nálunk M a g y a r o r s z á g o n Hatala Péter szintén kiközösítéssel van fenyegetve.

UJDONSÁGOK.

A fővárosi bizottság ma este 4 órakor tartott közgyűlésén, a főváros tulajdonát képező kisebb királyi haszonvételek szabályoztatott. E tárgyban a tanács és a gazdasági bizottság tettek előterjesztéseket a gyűlésnek, melyek közül hosszas vita után a tanács előterjesztése fogadtatott el. E szerint minden egyes akó kimérendő bor után adóptlék cím alatt 11 kr, egy akó sőr után 10 kr fizetendő. A nagy pálinkamérések regale cím alatt évenként 100 frtot, engedélyezési díj fejében 300, végzési díj fejében pedig 5 frt tartoznak fizetni. A korlátolt pálinkamérések regale cím alatt évenként 15 frtot, engedélyezési díj fejében 15 frtot és végzési díj fejében 2 frtot fizetnek. A kávémerések és kávéházak 15 frtot fizetnek regale cím alatt. Tártyalás alvételük ezután a légszész társulattal való alkudozásra kiküldött 3 tagu bizottság jelentése. A légszész társulat ismeretesen nem akarja teljesíteni a város azon követelését, hogy f. év 1-ső napjától 17 1/2 krral szállítsa leebb a légszész 1000 köblábát. A társulat azonban nov. 1-től 20 krral igéri a légszész árákat leebb szállítani. A 3 tagu bizottság, valamint a ta-

nács is a társulat ajánlatát ajánlják elfogadni. Ez ellen Légrády, Tavaszai kikelnek. A kérdés fölött hosszas és élénk vita fejlődött ki, mely nérszerinti szavazással oda dönt el, hogy a 3 tagu bizottság indítványa 41 szóval, 10 ellen elfogadtatik.

A sugárúton a nagymező-utetzától kezdve egész a váci boulevardig erőlyesen folynak a munkálatok. Ez egész vonalon ugyanis, a könyök-utetzának a király-utetza felőli sora, mely csaknem kizárólag két három emeletes házakból állott, rombolás alatt áll, sőt fele részben már a földdel egyenlővé van tetve s a zsidóság, melynek ez és a szomszédos utetzak képeztek főfészket, tömegesen vonult át a József és Ferencz városba, melyekben évek előtt még ritkaság volt.

A margitszigeti hidon folyvást dolognak még, mind az által csak 1876. végén lesz az átadható a közforgalomnak. A pesti part és a margitsziget közötti rész már elkészült, úgy hogy tavasszal a budai part és a margitsziget közötti részhez fognak. Akkor természetesen az általános hajóközlekedés (a helyi hajóknak kivételével) csupán a pesti rakpart mellett lesz megengedve.

Merész tolvaj. Lichtig Zsigmond szabó, jelenleg foglalkozás nélküli és rovott előéletű egyén ma délelőtt az első hazai takarékpénztár házában C s i z m a d i a János, rákos-palotai birtokos zsebéből kilopta annak 600 frtot tartalmazó pénztárcáját és elszaladt. Futása közben azonban elfogott s a pénz, melyet Csizmadia éppen a takarékpénztárba akart tenni, még nála találtatván, az a meglopottnak visszaadott.

Mikor készül el a lipótvárosi basilika? A vallásügyi miniszterium felszólította a fővárosi tanácsot, hogy a nevezett basilika építési tervét, melynek építési költségei Ybl mérnök számításai szerint másfél millió frtra rúgnak, oly módon változtassa meg, hogy a további építés csak 800,000 frtba kerüljön. Minthogy tehát jelenleg évenként 80,000 frt fordíthatatik csak a templom építésére, világos, hogy csak tíz év múlva készülhet el.

A magyar államvasutónál komolyan kezdenek takarékoskodni. Igy p. o. a statisztikai hivatal létszáma lezállított és a felesleges tisztviselők forgalmi hivatalnokokká nevezettek ki. A statisztikai hivatalban pedig a hivatalos órák szükség szerint meg fognak hosszabbítottani.

Az árvászek ügyrendi szabályzatát a fővárosi tanács ma tárgyalás alá vétvé, azt végleg elfogadta.

A népkönyhák közül tegnap ismét kettő nyílt meg, a lipótvárosi és a józsefvárosi. A megnyitáson jelen voltak G l a c z Antalané a „Valeria“ egylet elnöke, továbbá K á r o l y i István gróiné, A p á t h y Istvánné, S á r k á n y Józsefné, N y i r y Lajosné, Bulyovszkyné, B a l a s s a Istvánné stb. A polgármester több városi képviselővel szintén megjelent s meleg szavakban köszönte meg a „Valeria“ egylet szives közreműködését. 75 szegénynek osztott ki csak a józsefvárosi népkönyhán étel.

A fogházak és javító intézetek a „L. C.“ szerint annyira telvék, hogy a napról napra szaporodó jó madarakat nem tudják hová zárni, s azon tanácskoznak, hogy hova tegyék biztos őrizet alá a csavargó és bünyösöket úgy, hogy az a státus minél kevesebb terheltetésével járjon. A honvédelmi miniszteriumnál is beszéd tárgyat képezi, hogy a Buda közelében tervezett fegyház építését katona fegyverek számára, már a jövő évben megkezdjék.

Gyujtogatási kísérlet. A gyapju-utetzai német-színházban kedd és szerda közt éjen, mint az „Ung. Ll.“-dot értesítik, egy égő szalmacsóvat találtak, mely kétség kívül a színház felgyújtására volt oda téve. A csóvát azonban, mielőtt szerencsétlenség támadt volna, eloltatták.

Jelenkor“ cím alatt egy conservatív irányu lap fog új évkor megjeleni. A szétküldött előfizetési felhívás azt igéri, hogy a lap kellő kimélettel lesz mindenik véleménye iránt, hogy a netán elkerülhetetlen poleniákban egyedül érvekkel és nem személyeskedéssel fog harszolni. A bizony szép lesz, ha igaz lesz. A lapot Talabér János és Fűssy Tamás fogják szerkeszteni.

Az új akadémiái épületet Nagyváradon tegnap nyitottak meg nagy ünneplésséggel. Az ünneplésen több vidéki akadémiái tanár volt jelen. A közoktatási és igazságügyi miniszterek táviratilag üdvözölték a tanári kart. Délután fényes lakoma volt számos pohárköszöntéssel.

A bukovinai magyarok az alföldről a fővárosba érkeztek. A velük volt nyolcz fűeska közül, mint a „Hon“ hallja még csak egy nincs elhelyezve. A fővárosban bizonyára találkozik a fog nemesszívű polgár, ki az árvát föl fogadandja.

A zágrábi egyetemről szólván egy orosz lap sajnálja, hogy a szlávok művelődésének ezen tényezője fölött már is a meghasonlás szelleme lebeg. Az egyetem rektorára egy ultramontan szellemű egyen van kinevezve és a horvátországi két főpápnak t. i. Mihálovits érseknek és Strossmayer püspöknek közvetlen befolyása van az egyetem ügyeire. Ezen körülmény folytán, a mint állítják, a szerbek, a kik többségben vannak Horvátországban, visszavonulnak a zágrábi egyetemről — mert az előadások nem a tudomány szoros szellemében, hanem a katolikus vallás szükségleteihez képest lesznek tartandók.

Születések és halálozások. A lefolyt héten élve született 257 gyermek, elhalt 208 személy; a születések tehát 49 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve születettek közt volt 181 törvényes, 76 törvénytelen; nemre nézve 136 fiu, 121 leány. — Halva született 8 gyermek, köztük 4 törvényes, 4 törvénytelen. — A halottak közt volt 100 férfi, 108 nő, egy éven alulgyermek 55.

A vámházi fiók postát kirabolták. A tettesek azon időben törtek be, mikor a hivatalnokok ebédelni mentek. A tolvajok a záratok álkulcsal nyitották ki, s általában nagy helyismeretet árultak el. Az elrablott összeg azonban csak ély, alig meg 2-3 frtra. Szerencsére

egy 9000 frtos küldemény, mely e nem került a rablók kezébe.

„Pirulván Észre Tértek.“ palotájára alkalmazott német jelen rötta nemrég valaki a „Ref.“-ban változtatták, s a P. B. G. helyett (Társulat.) betűket irták fel. A gyómben a „Ref.“ büszke fővárosi magyarázatot adta a három betűnek, jenek. „Az azt kívánjuk nekik mi is.

Sertésszállások felállítását modott volt a Dréher-féle sörgyárhoz, mely azonban egészségügyi in amugy is tele van ily szállásokkal megtagadta. — A fővárosi kereske sürgetőleg megkívánja, hogy ha a szempontból a szállások szaporítását jelöltessék ki alkalmasabb helyre.

Öngyilkosság. Szerdán reggeten önmérelly a lánchidról a Dporozsló észrevette, de mielőtt meg volna, a nő a habokban emelődött.

Vasuti baleset. A „Debrecz kezöket: Mult hétfőn a demecseri tés munkásai, egy oly négykerekű dolgozó szareiket rárakva, s magu némelyik rajta állott, rudakkal napi munkájukat végezve, annál is az állomásra, tudván azt, hogy a Nyiregyháza jövő vegyes személyvetkezik. Elégge is iparkodtak ők a juthatni. De a pályaudvarra már vonat öket utólrta. Az esti homamozdonyvezér se láthatta meg oly gyorsmenetelét keellőleg fékezhettt utólrta a sinszekerét, melyen né közül bátor elszántsággal harman azonban, hogy-hogy nem, fenmaradkerkével együtt szétmorszolta. A utazók csak némi zökmenést érezte megállott, 8 perczig időzve, megviztént-e a mozdonynak s kocsioknak mozdonyon volt némi karcolás láth az ember szétzúzva heverték.

A kaál-kápolnai szerencselag a következő helyreigazított sorokaal-kápolnai vasut hivatalnokai — maradt — az említett időben a szoközsgében töltötték az estét, s 10 óra — A szerencsétlenséget — a szekokocs ittassága, hanem a sötétségé melynek kerékanyói nincsenek s árokba zuhanni nem lehetetlen, kívül egy buzgó, szorgalmas vasuti a többi jelentékenyebb sérülés nélkül a indóházhoz, hol ők várakoztak és nem a vonat reájuk. A további rendje szerint történt. Ez a tény.

Hibaigazitás. Lapunk 202. b u l i k e p e k “ ez. tárcza-czikké vedésből a „Korán reggel“ szavakka belsejébe tolakodik — végződő 4 — a második hasábra estek, bár az olv is vette, hogy e három kikezdés a tárdése után tartozik.

Rövid hírek. A gráci ifjuság olvasó egyület alakított, rendes tagja van. — A belügym városban építendő iskolaház költség szavazott 182,000 frtot utólagosan jvalód Béla zölömi alispán a börtvzása végett Párisba utazik. — „A n Beöthy Zsolt egy kötet elbeszélést Dénes volt honvédtüzőrezredesnek állítanak. — A népkönyhákra Szt pénztárnoknál eddig 8052 frt 25 valósínűleg a jövő hétfőn fogják előkoresolyázó-egylet alakult, me mennek. — A királyi ma reggel érke után 4 órakor Gödöllőre utazott. — száma az 1874. XXXIII. választási kezd meg. — Szegeden egy öreg megölt, ez utóbbi pedig, midőn emagát. — Egy rablót Borsos Sánd el legközelebb Szt. Pálon. — Fő (Pöstyén mellett Nyitra.) f. hó 2-3 meglehetősen erős földrengést érezték.

TÁVIRATOK.

Berlin, decz. 3. Az Arni kitűzött határidőre, a „Börzenzeitung időre elhalasztatott.

Berlin, decz. 3. A budget-bmetelve indítványba hozta a pápa állomás törlését.

Bécs, decz. 3. Az „Oesterr.“ mártartománygyűlés által elfogadta a dalmatiai állam- és tartományi r vül a szláv nyelv hozzassék be, — ne kodó szentesítését.

London decz. 3. A „Laplata“ vitorlázván a Quessant szigetek közé vedett s kapitánya 60 utassal együtt megmentett.

London, decz. 3. Az egyesül nap Hullban gyűlést tartván, egy

egy 9000 frtos küldemény, mely e postára volt feladandó, nem került a rablók kezébe.

"Pirulván Észre Tértek." A pesti építő társulat palotájára alkalmazott német jelentésű monogramot megváltoztatták, s a P. B. G. helyett P. E. T. (Pesti Építő Társulat.) betűket irták fel. A gyors javulás fölötti örömben a „Ref.“ büszke fővárosi magyarja a fentirt magyarázatot adta a három betűnek, hozzá tévén, hogy „éljenek.“ Azt kívánjuk nekik mi is.

Sertésszállások felállításáért Kőbányán folyamodott volt a Dreher-féle sörgyár igazgatósága a tanáchoz, mely azonban egészségügyi iadokból és minthogy amugy is tele van ily szállásokkal Kőbánya, az engedélyt megtagadta. — A fővárosi kereskedelem emelése azonban sürgetőleg megkívánja, hogy ha a Kőbányában egészségi szempontból a szállások szaporítása meg nem engedhető, jelöltessék ki alkalmasabb hely.

Öngyilkosság. Szerdán reggeli 6 óraker egy ismeretlen nőszejmény a lánchidról a Dunába ugrott. Az örtálló poroszló észrevette, de mielőtt még segítség érkezhetett volna, a nő a habokban elmerült.

Vasuti baleset. A „Debreczen“-nek írják a következőket: Mult hetfőn a demecseri állomásnál, a vasutól-tés munkáisi, egy oly négykerekes szinsekérkén, melyen dolgozó szereket rakva, s maguk is felkaporodva, — némelyik rajta állott, rudakkal lökve szoktak haladni, napi munkájukat végezve, annál is inkább siettek vissza az állomásra, tudván azt, hogy a Csap s Kisvárdra felől Nyiregyháza jövő vegyes személyvonat érkezésideje következik. Elégő is iparkodtak ők az állomásra előbb bejuthatni. De a pályaudvarra már-már behatolásukkor a vonat őket utólrerte. Az esti homályban 5—6 óra közt a mozdonyvezér se láthatta meg oly jó előre, hogy a vonat gyorsmenetelét kellőleg fékezhetne volna, s csakugyan utólrerte a szinsekérkét, melyen négy munkás volt, kik közül bátor elszántsággal harman leugráltak, a negyedik azonban, hogy-hogy nem, fenmaradván, a mozdony a szerkerkével együtt szétmorszolta. A személykocsikban az utazók csak némi zökkenést éreztek, a vonat csakhamar megállott, 8 perczig időzve, megvizsgálván, hogy nem történt-e a mozdonyon s kocsiknak sérülése; de csak a mozdonyon volt némi karczolás látható, s a szinsekérke és az ember szétzuzva heverték.

A kaál-kálpoinai szerencsétlenségre vonatkozólag a következő helyreigazító sorokat veszi a „Ref.“ a kaál-kálpoinai vasut hivatalnokai — egyet kivéve, ki honn maradt — az említett időben a szomszédos Kompoltfői községeben töltötték az estét, s 10 óra telé haza indultak. — A szerencsétlenséget — a szerkerkét feldőlését — nem a kocsis ittassága, hanem a sötétség és a rozslu épített ut, melynek kerékanyói nincsenek s így az ölyni mélységű árokba zuhanni nem lehetetlen, okozták. A kocsinon kívül egy buzgó, szorgalmas vasuti gyakornok veszett oda, a többi jelentékenyebb sérülés nélkül menekült és siettek az indóházhoz, hol ők várakoztak három óráig a vonatra és nem a vonat reájuk. A továbbítás is a maga módja s rendje szerint történt. Ez a tény.

Hibaigazítás. Lapunk 202. számának „Stambul kék“ cz. tárcza-cikkének a tördelésnél tévedésből a „Korán reggel“ szavakkal kezdődő és „a házak belsejébe tolokodik“ — végződő 4—6 bekezdései hátrább, a második hasábra estek, bár az olvasó bizonyosan észre is vette, hogy e három kikezdés a tárcza harmadik kikezdése után tartozik.

Rövid hírek. A gráci magyar egyetemi ifjuság olvasó egyelet alakított, melynek eddigelé 32 rendes tagja van. — A belügyminiszter a felső vízi városban építendő iskolaház költségeire a város által megszavazott 182,000 frtot utólagosan jóváhagyta. — Grünwald Béla zolyomi alispán a börtönrendszer tanulmányozása végett Párisba utazik. — „A névtelenek“ czim alatt Beöthy Zolt egy kötet elbeszélést adott ki. — Lukács Dénes volt honvédtüzőrezredesnek Debreczenben emléket állítanak. — A népkonyhákra Sztupa György bizottsági pénztárnoknál eddig 8052 frt 25 kr gyűlt egybe. — Toldy István „Kornelia“-ját Felekíné betegsége miatt valószínűleg a jövő hétfőn fogják előadni. — Miskolczon koresolyozó-egylet alakult, melynek tagjai 268-ra mennek. — A király ma reggel érkezett a fővárosba s délután 4 óraker Gödöllőre utazott. — A hivatalos lap mai száma az 1874. XXXIII. választási törvényczikk közlését kezdi meg. — Szegeden egy öreg asszonyt saját veje megölt, ez utóbbi pedig, midőn elfogták felakasztotta magát. — Egy rablót Borsos Sándor czimboráját fogták el legközelebb Szt. Pálon. — Földregés. Brunócson (Postyén mellett Nyitram.) f. hó 2-án reggeli 8 óra körül meglehetősen erős földregést éreztek.

TÁVIRATOK. Berlin, decz. 3. Az Arnim-per tárgyalására kitűzött határidőre, a „Börzenzeitung“ szerint bizonytalan időre elhalasztott.

Berlin, decz. 3. A budget-bizottságban Loewe ismételve indítványba hozta a pápa melletti német követi állomás törlését.

Bécs, decz. 3. Az „Oesterr. Corr.“ szerint, a dalmát tartománygyűlés által elfogadott azon törvény, hogy a dalmatiai állam- és tartományi reálisoklabban tannyelvűl a szláv nyelv hozassék be, — nem nyerte meg az uralkodó szentesítést.

London decz. 3. A „Laplata“ gőzös Délamerikába vitorlázván a Quessant szigetek közelében hajótörést szenvedett s kapitánya 60 utassal együtt elveszett, 15 egyén megmentett.

London, decz. 3. Az egyesült érczárugyárosok tegnapi Hullban gyűlést tartván, egyhangulag elhatározták,

hogy a hajóépítéshez szükséges szerszámok előállításánál 10 százalékkal alább szállítják a munkabért.

London, decz. 3. Grant úzete a kongressushoz a „Times“ washingtoni értesülése szerint jövő hétfőn fog felolvastatni. Az üzenet hangsúlyozza annak szükségét, hogy az érczpénz-fizetés ismét elővételéssék, továbbá tengerészeti építkezésekre hívja fel a kongressust és ajánlja, hogy a külföldi nyers termékek bevitele vagy teljesen vámentesen, vagy mérsékelt bevitele vámentesen becsússzon. — Az államtitkár jelentése szintén ajánlja az érczpénz-fizetést.

Bécs decz. 3. A Reichsráth mai ülésében a földm. miniszter tjavaslatot terjeszt be a halászat gyakorlása és védelméről a belvizekben. — Bydrovski indokolja az 1868-ki uszora-törvény eltörlését panaszok miatt tett határozati javaslatát. Szerinte a bíró jelenleg bennül tan áll szemben az uszorással, minthogy a törvény kezeit megköti; az uszorátörvény erőszakos lépés volt a törvényhozásban. Szónok ezután hangsúlyozza, hogy egész Európában nincs annyi uszorás, mint! Gácsországbán. Végül javaslatát az igazságügyi bizottsághoz utasítatni kéri, Gress indítványára azonban a nemzetgazdasági bizottsághoz utasítatik.

Lasser belügyminiszter válaszol a gácsországi Drabovice község tanácsának felosztására tárgyában korábban hozzá intézett interpellációra. A helytartó beérkezett jelentéséből kitűnik, hogy beérkezett panaszok következtében vizsgálat rendeltett el a nevezett községeben s a kerületi választmány jelentésére oszlattatott fel a községei tanács, helyébe a helytartó a tartományi bizottság tanácsára egy ideiglenes községi felügyelőiséget állítván fel.

Ezután az elnök emel szót s kijelenti, hogy tegnap nem érthetven tökéletesen Hermann képviselő beszédét, csak a gyorsírói jegyzet után látta, hogy abban becsutellen eljárással vádolta a kormányt és szerződés és jogszegést vetett szemére, ehhez képest kötelességének tartja a képviselőt utólagosan rendre utasítani!

Következett az állam költségvetés általános tárgyalása. Bosnyák megtámadja a költségvetést. Auspitz határozottan megtámadja egyik jobboldali képviselő azon feltevését, hogy beállhat az eset, midőn a birodalom másik fele nem lesz képes kötelezettségének megfelelni, mi által Ausztria hitele tönkre jut. Szónok ezt nem hiszi s feltételez annyi politikai józanságot a magyaroknál hogy az oly drágán megvásárolt jót, t. i. állami önállóságát, nem adja fel.

Mernik szomorú szemlélődésekbe mélyed a pénzügyi helyzet fölött és azon következtetésére jut hogy mindaddig, míg Ausztriában politikai villongások lesznek, a pénzügyi helyzet javulása nem várható. Ha a cseh ellenzék nem hagyta volna el a házat, Ausztria ma egészen másképp állana.

Menger nem akarja államjogi térerre vinni a vitát. A jobboldali urak, egymond, értenek az ócsarláshoz, de nem képesek semmi jóbát javaslatba hozni. Szónok védelmezi a pénzügyminisztert. A pénzügyi krisisre áttérve megjegyzi, hogy ez nem 1873 óta áll fen Ausztriában, de századok óta az ipar elhagyatása, a szabad kereskedés behozatala s a gyarló mezőgazdaság következtében — Végül kiemeli szónok, hogy a budgetnek a közoktatásra vonatkozó tételei gyümölcsöző befektetések a jövőre, azonban a katonaság és a diplomacia körül tűzött fényezés megszüntetendő. — Még Vitezik szolt Haaseval szemben az előterjesztés mellett, mire az általános vita véget ért. — Holnap ülés.

Törvényeszeki csarnok. (Két lényegileg különböző ítélet.) Tegnap a legfőbb ítélőszék büntető tanácsa előtt Suhay bíró a következő érdekes bünpörrt adta elő: 1871. augusztus haván Deák Mihály kolozsvári cipész mester, neje és kis leánya photogen olaj által leöntettek, minek folytán mindketten a nyert sebek következtében meghaltak. Miután kiderült, hogy Deák cipész nejenek életét 3000 frt erejéig egy társulatnál biztosítá volt, orgyilkosság és csalás miatt perbefogott, és tagadása daczára a kolozsvári fenyegető törvényeszek által összetett bizonyítékok alapján a miatt élethosszigi börtönrre ítéltetett. Ezen ítélet indokaiiban lett hozva többek között az is, hogy röviddel a szerencsétlen eset előtt Deák cipész hitelezőit azzal kecsgettette, hogy nemokára lesz neki sok pénze, továbbá, hogy a megégetett nő is halála előtt tanuk jelenlétében férjét gyanusítá az olaj szándékos kiöntésével. A marosvásárhelyi kir. tábla azonban Deákot a vád alól felmenté. A legfőbb ítélőszék e felmentést megörösítette, és pedig főleg azon okból, mert a bünper folyamában igazolva lett azon fontos körülmény, hogy Deák két hónappal állítólagos büntette előtt megszüntette volt a biztosítási járulékok befizetését, úgy hogy testvéreinek kellett fizetnie helyette az illető ügynök unszolására, nehogy kárba menjenek a már befizetett összegek.

(Hamis bukás.) T. volt posztó kereskedő állott ma a fenyegető törvényeszek sorompói előtt, mert a váltótörvényeszek kimondá már fölötté, hogy bukása hamissággal párosult. A fenyegető törvényeszek tehát csak a büntetés kiszására volt hivatva, mely indokból a tárgyalás csak a bukás körülményeinek kiderítése körül folyt. A perügyelő előadta, hogy a vádlott, ki ellen 8000 frtnyi követelések lettek bejelentve, míg actívai má a csőd előtt egyéb hitelezők által foglaltattak le, sem rendes könyveket, sem jegyzéket nem vezetett, és hogy bukásának indokait nem adta be. Kossuthányi kir. alügyész méltó büntetését indítványozott vádlott ellen Dr. Eberling Gusztáv, vádlott védője erre egyen megható beszédben kifejté, hogy ő ezen esetben valódi „szegényvédő“ szerepet visel, védenecze jelenleg a leginszégesebb helyzetben lévén. Vádlott bűnsége foka igen csekély, mert igen alacsony nála a műveltségi fokánalfogva, nem követelhető tőle, mindazon köte-

lességeknek teljesítése, melyeket a törvény a bukó félben levő kereskedőre ró. Hogy vádlott a bukás indokait írásban be nem adta, egy ügyvéd hibájából történt, a ki, mert vádlott akkor már szegény volt, a magára vett kötelezettséget nem teljesíté. Felhozta még, hogy vádlott rokoni arra törekednek, hogy kielégítsék vádlott hitelezőit, és hogy védeneczenek őt apró gyermeke van. A törvényeszek méltánnyolva a védőnek előadását, csak két havi börtönrre ítélté el vádlottat. Az indokokban Sárkány elnök kifejté, hogy az enyhítő körülmények ellenében súlyosító körülménykép hozandó fel vádlott ellen az, hogy 12 évi kereskedő pályának gyümölcszeit egy fájdalom létező szánandó nyereszkeskedő áramlat veszélyeinek kitétte.

A vádlott 12 órai gondolkozási időt kért arra, valjon felebbezen-e vagy nem. A kir. ügyészség felebbezett.

Közgazdasági értesítő.

Terménytözsde. Budapest decz. 3. Buzában ma is lanyha volt az iránylat s vételkedv és kínálat egyformán gyenge levén, az árak csak nehezen tarthaták magukat. Elkelt mintegy 30,000 mérő. Rozs és árpa csakély kínálat mellett szilárd, zab hiányzik, szilárd. Uj tengeri jegyzési árakon.

Hivatalos jegyzéssel a következő kötések történtek: Buza bánsági 17,400 vm. 86 1/4—84 1/2 fntos 5—433 kr. — maki 4400 v. mázsa 88 fontos 533 kr. — tisztai 1700 v. m. 88 1/2 fns, 543 kr. — somogyi 200 vm. 86 fns, 470 kr. — bácskai 4000 vm. 87 fns, 508 kr. — pestvidéki 500 vm. 87 fns, 5 ft, mind 3 hónapra.

Tengeri, uj 2900 vm. 37 1/2 kr. — zab 2500 vm. 219—25 kr. — Hataridőre buza és tengeri elég változatlan, zab 2 krral esett. Usanca-buza tav. 480—84 kr. — tengeri tavaszra 352 1/2—55 kr. — zab tavaszra 228—30 kr.

Értéktözsde. Ma bankok iránt kissé lanyhább a hangulat, mig takaréktárak szilárdultak; iparpapírok keresetebbek. Az előtözsde n osztr. hitel 233 20—90 kr, földh. 7450—75 kr. Municip. 29. földh. 7450. Helyi bankok szilárdabbak, tak. és hit. 5575, — pesti kersk. bank 785. kézm. bank 5750. Első hazai takaréktár 2300—2310, — fővárosi 154. — Orsz. közp. 83. fr. — Egyéb értékek közül Pannonia gőzm. 295, Ganzféle 263 záródott. — Valuták és jelváltók változatlanok.

Időjárás. Hajnal óta szakadatlanul esik; légmérséklet reggeli 7 óraker + 3.8 C.

Arad decz. 1. A mai új-arádi hativásáron nem voltak jelentékenyek a hozatok. Buza keveset változott; minőség szerint 4 frt 20—25 kr — 4 frt 75 kr. Kukorica mérőnkint 2 frt 75 kr-ával vétezt. Szesz szilárd.

Pozsony decz. 1. Buza elkelt 2987 mérő 3.75—5 frt, rozs 128 m. 320—80 kr, árpa 4218 m. 2.30—3.60 kr, zab 290 m. 1.80—2.20 kr, tengeri 3589 m. 2.40—3 frt.

Szered decz. 1. Buza osztr. mérő 4.40—95 kr, rozs 3.20—55 kr, árpa 2.85—3.15 kr, tengeri 2.75—95 kr, koles 3—10 kr.

A m. kölesönös bizt. bank igazgatóságához ujabban azon szigorú rendeletet intézte a keresk. miniszter, hogy felelősség terhe alatt vagy eleget tegyen a társulat kötelezettségének s fizesse ki a károkat, vagy pedig tegye meg a törvényben megszabott lépéseket a társulat felosztására.

Keresk. szerződés Románia és Szerbiával. A román kormány diplomatiai ügynöke, Costaforu e napokban Bukarestből Bécsbe tért vissza és terjedelmes utasításokat és meghatalmazásokat hozott magával, melyek alapján a Romániaival kötendő vám- és kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat lehetőleg siettetetheti. Egyidejűleg Belgrádból is jelentik, hogy a szerb kormány egy hasonló szerződés tervezetét készítette el, mely az osztrák-magyar külügyi hivatalnak be fog küldetni, hogy az ide vonatkozó tárgyalásoknak alapul szolgáljon.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“ (decz. 3-ki számából.)

Árverések: Sódiaán (Versecz): febr. 23. v. márcz. 23-án Papiny Ludovica ingatlanai 193,154 frt a kháznál d. e. 10 ó. — Gyálán (N.-Kikinda): jan. 7. v. febr. 8-án Baics Tiva és neje ingatlanai 1027 frt 50 kr, 819 50 kr és 3142 frt a kháznál d. e. 10 ó. — B.-K. Komlóson (N.-Kikinda): jan. 5. v. febr. 5-én Olareaszko Mihály ingatlanai 709 frt a kháznál d. e. 10 ó. — K.-K. Kikindán: jan. 4. v. febr. 4-én Nemesev Zsiva ingatlanai 400 frt a kháznál d. e. 10 ó. — Ljlesztokoczon (Besztercebánya): decz. 23. v. jan. 25-én Mikles András ingatlanai 724 frt a kháznál d. e. 10 ó. — Felsőbrányban (Miskolcz): jan. 7. v. febr. 8-án Bódogh József ingatlanai 8713 frt a kháznál d. e. 10 ó. — Eperjesen: decz. 28. v. jan. 29-én Stancsek Tamásné ingatlanai 620 frt a tkvi hivatalban d. e. 9 ó. — Urban (Monor): decz. 12-én Mázós János és Imre ingóságai 435 frt a kháznál d. e. 10 ó. — Kalocsán: jan. 11. v. febr. 11-én Szőnyi Katalin ingatlanai 550 frt a tkvi hivatalban d. e. 2 ó. — Hardicszon (S.-A.-Ujhely): decz. 29. v. jan. 29-én Dandár János, Mihály, András, Mária s Anna ingatlanai 1570 frt a kháznál d. e. 9 ó. — Kecskeméten: decz. 30. v. jan. 30-án ifju Márton József ingatlanai 825 frt a tkvi hivatalban d. e. 9 ó. — Nagyszében: jan. 28. v. febr. Geckel Sámuel csödtömege ingatlanai 8564 frt a 227 sz. a. házban d. e. 9 ó.

Csöd: Lengyel Péter sz.-udvarhelyi kereskedő ellen, bejelentések jan. 20-ig, tömegmondnok Gergely Ferencz kereskedő, perügyelő Danaghy Béla ügyvéd.

Csödmegszüntetés: néhai Ruszka Imre nagyváradi lakos ellen; — Lukács József nagyváradi lakos ellen; — Láng Mór szállágy-somlyói kereskedő ellen; — Berkovics S. budapesti b. szabómester ellen.

Nemzeti színház. Pénteken, decz. 4-én. „Lear király“. Szomorujáték 5 felv. — Szombaton, decz. 5-én, bérletfolyamban: „A bolygó hollandi“. Regényes opera 3 felvonásban.

Várszínház. Pénteken, decz. 4-én. „Egy nő, ki az ablakon kugrik“. Vigj. népdalokkal 2 felv. — Szombaton, decz. 5-én, bérletfolyamban: „A fősvény“. Vigj. 5 felv.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos főmunkatársak: Csávolszky Lajos felelős szerkesztő, s kiadó tulajdonos.

K Ö Z L E K E D É S.

Gőzhajók menetrendje.

Győr-Budapest naponként 7 1/2 órák reggel. Budapest-Orsova és a Dunafelvidéki hajók kedd és péntek 6 1/2 órák reg.

Budapest-Győr naponként 7 1/2 órák reggel. Orsova-Budapest (csatlakozással a Dunafelvidéki hajókkal) hétf. és pént. 6 ó. r.

Bogdányról Sz. Endre és Budapestre, naponként reggeli 6 órák.

Budapestről Mohácsra naponként d. e. 11 ó. Budapestről Sz. Endrére és Bogdányra, naponként d. u. 2 órák.

Mohácsról Budapestre, naponként d. u. 1 ó.

Vasutak menetrendje.

A cs. kir. szab. osztrák államvaspálya. Budapest-Bécs-Prága-Drezda. Gyorsvonatok.

Table with columns for destination (Budapest, Bécs, Prága, Drezda) and departure times (indul, érkezik).

Drezda-Prága-Bécs-Budapest. Drezda ind. 1.05 éjjel.

Table with columns for destination (Bodenbach, Prága, Pardubitz, Brünn, Bécs, Drezda) and departure times.

Drezda-Bécs-Budapest-Bazsiás. Személyvonatok.

Table with columns for destination (Drezda, Bodenbach, Prága, Pardubitz, Brünn, Bécs, Pozsony, Érsekújvár, Budapest, Czegléd, Szeged, Temesvár, Bazsiás) and departure times.

Bazsiás-Budapest-Bécs-Drezda. Személyvonatok.

Table with columns for destination (Drezda, Bodenbach, Prága, Pardubitz, Brünn, Bécs, Pozsony, Érsekújvár, Budapest, Czegléd, Szeged, Temesvár, Bazsiás) and departure times.

Egyenes tiszai vaspálya-vonatok.

Pest-Czegléd Czegléd-Pest Budapest ind. 6.03 e. 7.30 r. Czegléd ind. 6.19 r. 6.4. e. Czegléd érkezik 8.30, 9.49, Budap. érkezik 8.45, 8.31.

Bécs-Pozsony Pozsony ind. 7.20 reg. Bécs érkezik 9.06.

Déli vaspálya

Table with columns for destination (Budapest, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt) and departure times.

Table with columns for destination (Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Sz. Fehérvár, Budapest) and departure times.

Budapest-Kanizsa-Sopron-Bécs. Budapest ind. 10.45 d. e. 7.15 reg. 9.55 este. Kanizsa " 10.55 éj. 2.15 d. u. ér. 4.15 reg. Sopron ind. 5.38 r. 1.45 d. u. 7.40 e. ind. 10.56 d. e. Bécs érkezik 9.24 e. 4.50 " 10.34 é. érkezik 2.46 d. u.

Bécs-Sopron-Kanizsa-Budapest. Bécs ind. 7.15 reg. 5.30 d. u. 7.30 este. Sopron " 11.53 d. e. 10.05 éjjel 11.19 éjjel. Kanizsa " 1.48 d. u. 6.18 reggel. Budapest érkezik 8.17 est. 4.56 d. u.

Budapest-Székesfehérvár-Bécs. Budapest ind. 7.15 reggel 9.45 este. Székesfehérvár " 10.18 d. e. 12.23 éj. Új-Szöny " 2.42 d. u. 3.55 " Bécs " érkezik 7.50 este 8.44 reggel.

Bécs-Székesfehérvár-Budapest. Bécs ind. 7.40 reg. 5.50 d. u. Új-Szöny " 2.33 d. u. 11.37 éj. Székesfehérvár " 6.17 este 3.58 " Budapest érkezik 8.17 " 6.05 regg. l.

Mohács-Barcs-Zákány-Kanizsa. Mohács ind. 5. - d. u. 6.20 reggel.

Pécs ind. 9. - este 8.52 reg. Barcs " 12.08 éjjel 10.48 d. e. Zákány " 3.07 " 12.35 d. u. Kanizsa érkezik 4.19 " 1.21 "

Kanizsa-Zákány-Barcs-Mohács. Kanizsa ind. 5.18 reggel 2.43 d. u. Zákány " 6.21 " 4.03 " Barcs " 8.08 " 6.41 " Pécs " 9.54 d. e. 8.59 este. Mohács " 12.20 d. u. 12.30 éjjel.

Sziszek-Steinbrück. Sziszek ind. 5.58 reggel 5.50 d. u. Zágráb " 8.10 " 8.05 este 11. - d. e. Steinbrück érkezik 10.54 d. e. 11.10 éjjel 3.19 d. u.

Steinbrück-Sziszek. Steinbrück ind. 4. - reggel 12.45 d. u. Zágráb " 8. - " 5 - " 7.15 " Sziszek " 9.57 d. e. " 9.53 éjjel.

Zágráb-Károlyváros. Zágráb ind. 10.05 d. e. 8.45 éj. Károlyváros érkezik 12. - délb. 10.40 "

Károlyváros-Zágráb. Károlyváros ind. 5.10 reggel 2.45 d. u. Zágráb érkezik 7.05 " 4.35 "

Szt. Péter-Fiume. Szt. Péter ind. 10.50 d. e. 8.15 este. Fiume érkezik 2.43 d. u. 11.32 éjjel.

Fiume-Szt. Péter. Fiume ind. 5. - reggel 1.30 d. u. Szt. Péter érkezik 8.25 " 5.29 "

Magyar nyugoti vasut.

Budapest-Sz. Fehérvár-Szombathely-Grác. Budapest ind. 7.15 reggel 9.45 éjjel. Sz. Fehérvár " 9.37 " 12.19 " Kis-Czell " 2.27 d. u. 6.36 reg. Szombathely " 4.01 " 10.50 d. e. Feldbach " 6.28 " 3.03 d. u. Grác " érkezik 8.32 este 6.10 este.

Kis-Czell-Győr. Kis-Czell ind. 2.44 d. u. 6.26 reggel. Győr " 4.14 " 7.48 " Pápa " 6.23 este 9.39 d. e.

Grác-Szombathely-Sz. Fehérvár-Budapest. Grác ind. 6.25 reggel 9.20 d. e. Feldbach " 8.32 d. e. 12.15 " Szombathely " 11.32 " 6.50 este. Kis-Czell " 1.23 d. u. 9.20 " Sz. Fehérvár " 6.17 " 3.58 éjjel. Budapest érkezik 8.17 " 6.05 reg.

Győr-Kis-Czell. Győr ind. 8.09 reggel 4.46 d. u. Pápa " 11.25 d. e. 7.21 " Kis-Czell " érkezik 12.43 d. u. 8.35 este.

Vágyölgyi vasut

Pozsony-Nagy-Szombat. Pozsony ind. 7.30 reg. 2.09 d. u. 8.15 este. Bazin " 8.29 " 2.49 " 8.55 " Nagy-Szombat érkezik 9.34 d. e. 3.39 " 9.45 éjjel.

Nagy-Szombat-Pozsony. Nagy-Szombat ind. 5. - reg. 1.58 d. u. 7.08 este. Bazin " 5.55 " 2.58 " 8.23 " Pozsony " érkezik 6.30 " 3.28 " 9.16 "

Magyar-állam-vasutak.

Budapest-Ruttká. Budapest ind. 3 - d. u. 8.45 e. Gödöllő " 4.02 " 10.20 éj. Hatvan " 4.58 " 11.54 " 9.53 d. e. S. Tarján ind. 6.37 d. u. 2.25 éj. é. 12.52 d. u. in. 7.23 r. Losonc " 8.02 est. 4.42 " 11.20 d. e. Zólyom " 9.50 " 8.08 reg. " érkezik 2.58 d. u. Ruttká " érkezik 1.11 éj. 1.52 d. u.

Ruttká-Budapest. Ruttká ind. 12.48 éj. 4. - d. u. Zólyom " 4.17 " 10.09 éjjel 12. - délb. Losonc " 6.09 r. 1.10 " 4.09 d. u. S. Tarján " 7.25 " 3.42 " érkezik 7.23 es. in 1.29 d. u. Hatvan " 9.06 d. e. 6.08 r. " érkezik 5.40 d. u. Gödöllő " 9.59 " 7.29 " Budapest érkezik 11. - " 8.57 "

Besztercebánya-Zólyom. Besztercebánya ind. 2.45 éjjel 8.08 este. Szliács " 3.36 " 8.59 " Zólyom " érkezik 3.52 " 9.15 "

Zólyom-Besztercebánya. Zólyom ind. 8.28 reg. 10.19 este. Szliács " 9.19 " 11.10 éjjel. Besztercebánya " érkezik 9.55 " 11.46 "

Garam-Berzence-Selmecz. Garam-Berzence ind. 9.45 d. e. Selmecz érkezik 12.19 d. u. Selmecz-Garam-Berzence. Selmecz ind. 4.25 d. u. Garam-Berzence érkezik 6.22 d. u.

Budapest-Miskolc. Budapest ind. 7.30 r. 12. - délb. 10.30 éj. Gödöllő " 8.37 r. 1.37 d. u. 12.16 " Hatvan " 9.36 d. e. 3.22 " 1.51 " Vám-Győr " 10.12 " 4.27 " 3. " Füz. Abony " 11.19 " 6.15 este 4.49 " Miskolc " érkezik 1. - d. u. 8.45 " 7.10 reg.

Miskolc-Budapest. Miskolc ind. 1.25 d. u. 7.50 reg. 10. - éjjel Füz. Abony " 3.06 " 10.24 d. e. 12.51 " Vám-Győr " 4.08 " 12.09 d. u. 2.37 " Hatvan " 4.52 " 1.35 " 2.44 " Gödöllő " 5.45 " 3. - " 5.06 reg. Budapest " érkezik 6.50 " 4.25 " 6.50 "

Miskolc-Füle. Miskolc ind. 1.37 d. u. 5 - d. u. Bánréve " 4.25 " 9.01 éj. Füle " érkezik 7. - este 12.50 "

Füle-Miskolc. Füle ind. 6.50 reg. 7.50 e. Bánréve " 9.56 d. e. 4. - r. 10.35 é. Miskolc " érkezik 12.37 d. u. 6.45 "

Feled-Tiszolc. Tiszolc-Feled. Feled ind. 8.57 d. e. Tiszolc ind. 6. - e. Rimaszombat " 9.44 " Rimaszombat " 8.28 " Tiszolc " érkezik 12.20 d. u. Feled " érkezik 9.04 "

Bánréve-Rozsnyó. Rozsnyó-Bánréve. Bánréve ind. 4.45 d. u. Rozsnyó ind. 6.35 r. Rozsnyó érkezik 8.19 e. Bánréve " érkezik 9.17 d. e.

Hatvan-Szolnok. Hatvan ind. 6.21 r. 5.25 d. u. Szolnok " érkezik 9.44 d. e. 9. - este

Szolnok-Hatvan. Szolnok ind. 5.06 r. 12.47 d. u. Hatvan " érkezik 8.45 " 4.29 "

Vámos-Győr-Gyöngyös. Vám. Győr ind. 3.15 éj. 12.19 d. u. 4.37 d. u. Gyöngyös " érkezik 3.50 " 12.54 " 5.12 "

Gyöngyös-Vámos-Győr. Gyöngyös ind. 1.30 éj. 9.28 d. e. 3.01 d. u. Vám. Győr " érkezik 1.59 " 9.57 " 3.30 "

Füzes-Abony-Eger. Füzes-Abony ind. 11.30 d. e. 6.20 e. 5. - reggel Eger " érkezik 12.23 d. u. 7.13 e. 5.53 "

Eger-Füzes-Abony. Eger ind. 9.15 d. e. 2.04 d. u. 11.37 éjjel Füzes-Abony " érkezik 10. - " 2.49 " 12.22 "

Zágráb-Zákány. Zákány-Zágráb. Zágráb ind. 5.05 d. u. 7.50 r. Zákány " ind. 6.30 r. 3.45 d. u. Zákány " érkezik 8.25 " 12.15 d. u. Zágráb " érkezik 9.35 d. e. 8.10 e.

Zágráb-Fiume. Fiume-Zágráb. Zágráb ind. 10.05 d. e. 8.45 est. Fiume ind. 6.00 r. Károlyv. " 12.20 d. u. 11.00 éj. Károlyv. " 2.40 d. u. Fiume " érkezik 9.25 est. 8.20 r. Zágráb " érkezik 4.35 "

Duna-drávai vasut.

Zákány-Bátaszék. Zákány ind. 6.48 r. Dombóvár ind. 12.03 d. u. Kaposvár " 10.33 d. e. Bátaszék " érkezik 3.44 "

Bátaszék-Zákány. Bátaszék ind. 3.37 r. Kaposvár " érkezik 8.23 r. Dombóvár " 6.51 r. Zákány " 12. - délb.

I. magyar galicziai vasut.

Lemberg-Przemysl-Legénye-Mihályi. Lemberg ind. 5.05 d. u. 5.05 r. Przemysl " 9.01 éj. 8.34 d. e. Homonna " 5.41 " 12.44 d. u. Leg. Mihályi " érkezik 8. - r. 4.19 "

Legénye-Mihályi-Przemysl-Lemberg. Leg. Mihályi ind. 7.00 e. 12.51 d. u. Homonna " 9.30 e. 4.54 " 6.54 e. Przemysl " 7.08 r. " 9.45 éj. Lemberg " érkezik 10.50 d. e.

Kassa-Oderbergi vasut.

Kassa-Oderberg. Kassa ind. 5. - reggel 12.45 d. u. Abos " 5.36 " 1.30 " Sz.-O. Várallya " 7.13 " 3.48 " Iglo " 8.15 d. e. 5.05 " Szt. Miklós " 12.10 d. u. 9.54 est. Ruttká " 2.44 " 1.40 éj. Zsolna " 3.30 " 2.22 " Teschen " 5.32 " 4.18 r. Oderberg " érkezik 6.30 est. 5.15 "

Oderberg-Kassa. Oderberg ind. 11. - d. e. 7.30 est. Teschen " 12.04 d. u. 8.34 " Zsolna " 2.57 " 11.18 éj. Ruttká " 4.15 " 12. - " Sz.-Miklós " 7.08 est. 5.30 reggel. Iglo " 12. - éjjel 11.34 d. e. Sz.-O. Várallya " 1.02 " 12.55 d. u. Abos " 3.15 " 4.07 " Kassa " érkezik 3.50 reggel 4.43 "

Kassa-Eperjes. Kassa ind. 5. - r. 6.30 e. Lemes ind. 6. - r. 7.26 e. Abos " 5.50 " 7.16 " Eperjes " érkezik 6.36 " 8.02 "

Eperjes-Kassa. Eperjes ind. 2.15 r. 12. - délb. Abos " 3.15 r. 1.21 d. u. Lemes " 2.52 " 12.38 d. u. Kassa " 6.35 " 1.57 "

Tiszai vaspálya.

Budapest-Kassa. Budapest ind. 7.30 reg. 6.03 est. Czegléd " 10.18 d. e. 9.18 " 4. - reg. Szolnok " 11.22 " 10.26 éj. 6.16 " Püsp.-Ladány " 2. - d. u. 1.52 " 10.36 d. e. Debreczen " 3.51 " 4.30 reg. 2.20 d. u. Miskolc " 9.25 éj. 1.51 d. u. 8. - d. e. Kassa " 11.51 " 6. - est. 11.43 "

Kassa-Budapest. Kassa ind. 5. - r. 9.20 d. e. 6.01 e. Miskolc " 7.42 " 1.41 d. u. érkezik 9.24 " Debreczen " 12.43 d. u. 10.12 é. 3.25 d. u. P. Ladány " 2.24 " 12.22 " 6.29 " Szolnok " 4.54 " 4.40 r. 12.14 éj. Czegléd " 5.49 " 5.59 " érkezik 1.49 "

Budapest-Arad-Temesvár. Budapest ind. 7.30 r. 6.03 e. Czegléd " 10.18 d. e. 9.08 " 6.30 r. Szolnok " 11.12 " 10.15 é. 8.54 " Csaba " 2.01 d. u. 2.55 " 4.16 d. u. Arad " 3.51 " 6. - r. 7.33 e. Temesvár " érkezik 5.40 " 8.36 "

Temesvár-Arad-Budapest. Temesvár ind. 10.17 d. e. 6.20 e. Arad " 12.30 d. u. 9.16 " 6.20 r. Csaba " 2.10 " 11.42 é. 10.12 d. e. Szolnok " 4.54 " 4.24 r. 5.24 d. u. Czegléd " 5.49 " 5.49 " 6.59 " Budapest " érkezik 8.31 e. 8.45 "

Budapest-Nagy-Vár. Budapest ind. 7.30 r. 6.03 e. P. Ladány " 2.35 d. u. 2.10 é. Nagy Vár " érkezik 4.47 " 5.21 r.

Nagy Vár-Budapest. Nagy Vár ind. 11.22 d. e. 9. e. P. Ladány " 1.23 d. u. 11.45 é. Budapest " érkezik 8.31 e. 8.45 r.

Alföld-Fiumei vasut. Nagy-Vár-Eszék. Nagyvár ind. 5.05 d. u. 9.11 d. e. Szeged " 2.43 é. érkezik 6.35 e. in. 2.06 d. u. Eszék " érkezik 10.23 d. e. 11.30 é.

Eszék-Nagy-Vár. Eszék ind. 5.00 d. u. 3.00 é. Szeged " 2.30 é. érkezik 12.00 d. in. 8.45 d. u. N.-Vár " érkezik 9.10 d. e. 7.15 e.

Eszék-Villány. Eszék ind. 5.35 r. 10.55 d. e. Villány " érkezik 7.17 r. 1.11 d. u.

Villány-Eszék. Villány ind. 11.32 d. e. 12.00 é. Eszék " érkezik 1.14 d. u. 2.19 é.

Erdélyi vasut.

Arad-Gyulafehérvár. Arad ind. 6.20 r. 4.16 d. u. Piski " 2.05 d. u. 12.18 é. Gy.-Fehérvár " érkezik 4.51 " 2.55 é.

Gyulafehérvár-Arad. Gy.-Fehérvár ind. 10.00 d. e. 12.52 é. Piski " 12.48 d. u. 3.48 é. Arad " érkezik 8.02 e. 11.46 d. e.

Piski-Petrozsény. Petrozsény-Piski. Piski ind. 2.25 d. u. Petrozsény ind. 7.10 r. Petrozsény " érkezik 7.17 e. Piski " érkezik 11.52 d.

Magyar észak-keleti vasut.

Debreczen-Kassa. Debreczen ind. 4.12 d. u. 4.00 r. Szathmár " 10.03 é. 8.23 r. Királyháza " 12.31 é. 10.08 d. e. S.-A. Ujhely " 8.57 d. e. 6.09 e. L. Mihályi " 9.48 " 7.15 e. Kassa " érkezik 12.13 d. u. 9.44 é.

Kassa-Debreczen. Kassa ind. 1.31 d. u. L. Mihályi " 4.54 " S.-A. Ujhely " 5.30 " Királyháza " 3.19 é. 2.56 d. u. Szathmár " 6.12 r. 5.00 " Debreczen " érkezik 11.50 d. e. 9.07 é.

Debreczen-Marmaros-Sziget. Debreczen ind. 4.12 d. u. 4.00 r. Szathmár " 10.03 é. 6.08 r. Királyháza " 12.31 é. 10.03 d. e. M.-Sziget " érkezik 5.26 r. 1.48 d. u.

Marmaros-Sziget-Debreczen. M.-Sziget ind. 9.24 é. 11.31 d. e. Királyháza " 3.19 é. 2.56 d. u. Szathmár " 6.12 r. 5.00 " Debreczen " érkezik 11.50 d. e. 9.07 é.

Kassa-M.-Sziget. Kassa ind. 1.31 d. u. S.-A. Ujhely " 6.30 e. 11.30 d. e. Csap " 8.51 e. 2.10 d. u. Királyháza " 2.00 é. 6.24 e. M. Sziget " érkezik 5.26 r. 9.19 e.

M.-Sziget-Kassa. M. Sziget ind. 6.55 reggel 9.24 éjjel. Királyháza " 10.23 d. e. 1.30 " Csap " 2.31 d. u. 6.28 reg. S.-A. Ujhely " 6.45 est. 9.33 d. e. Kassa " érkezik 9.44 " 12.13 d. u.

M.-Sziget-Szerencs. M.-Sziget ind. 6.55 reggel 9.24 éjjel. Csap " 2.31 d. u. 1.30 " S.-A. Ujhely " 5.45 " 9.21 d. e. Szerencs " érkezik 7.48 est. 11.02 "

Szerencs-M.-Sziget. Szerencs ind. 9.05 d. e. 3.59 d. u. S.-A. Ujhely " 11.30 d. e. 6.30 est. Csap " 2.10 d. u. 8.51 éjjel. M.-Sziget " érkezik 9.19 est. 5.26 reg.

Bátyu-Munkács. Munkács-Bátyu. Bátyu ind. 3.12 d. u. Munkács ind. 11.49 d. e. Munkács " érkezik 4.23 " Bátyu " érkezik 1. - d. u.

Nyiregyháza-Ungvár. Ungvár-Nyiregyh. Nyiregyháza ind. 8.20 d. e. Ungvár " ind. 12.11 d. e. Csap " 2.51 d. u. Csap " 2.41 d. u. Ungvár " érkezik 4.10 " Nyiregyház " 6.46 este.

Magyar keleti vasut.

Nagy-Vár-Brassó. Nagyvár ind. 5.07 d. u. 6.18 reg. Kolozsvár " 11.21 éjjel érkezik 3.06 d. u. in. * 8.45 r. Kocsárd " 2.54 " 1.31 d. u. Tóvis " 4.26 reg. 4.30 " Medgyes " 7.01 " 8.57 éj. Segesvár " 8.36 " 11.21 " Brassó " érkezik 1.30 d. u. 6.10 reg.

Brassó-Nagy-Vár. Brassó ind. 2.10 d. u. ** 7.30 e. Segesvár " 7.15 e. 3.03 é. Medgyes " 8.38 " 5.23 r. Tóvis " 11.36 é. 9.50 d. e. Kocsárd " 1.12 " 12.42 d. u. Kolozsvár " 4.45 r. érkezik 4.40 " ind. 12.30 d. N. Vár " érkezik 10.55 d. e. érkezik 8.32 e.

Kocsárd-Marosvásárh. M.-Vásárh.-Kocsárd. Kocsárd ind. 3.20 r. M. Vásárhely ind. 10.05 é. M. Vásárhely " érkezik 5.45 " Kocsárd " érkezik 12.26 "

Kis-Kapus-Szeben. Kis Kapus ind. 6.55 r. * 9.40 é. Szeben " érkezik 9.05 " 11.40 "

Szeben-Kis-Kapus. Szeben ind. 5.40 d. u. * 8.40 r. Kis Kapus " érkezik 7.50 e. 5.35 "

Tóvis-Gyulafehérvár. Tóvis ind. 9.03 d. e. * 4.15 d. u. 11.46 é. Gy. Fehérvár " érkezik 9.45 " 5. - " 12.26 "

Gyulafehérvár-Tóvis. Gy. Fehérvár ind. 10.10 é. 3.19 é. * 8.40 " d. e. Tóvis " érkezik 10.50 " 3.57 " 8.40 "

* hétfőn és csütörtökön; ** kedden és pénteken + szerdán és szombaton.

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak: Egész évre 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre ... 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

December hó elejétől kezdve előfizethető az „Egy évtől 40 krral. Az előfizetési pénzek adóhivatalába (muzeum-utca) bérmentesen.

A kik semmit sem feledtek tanultak.

Általános megdöbbenést okoz a gondolkodású és igazságosan ékező arisztocrata klub és a zett birtokosok értekezletének a miniszter által javaslatba hozott sus ellen.

Jellemző, hogy éppen azok a keblű nyilatkozat, kik magukat f badelvűség és hazafiság bajnokaink érzésének és agyuk e gondolk által épen a legnagyobb önzést ár Hivatkoznak a múlt század tyáira — vagyis inkább régi k kényök-kedvök szerint rendelkez többségének sorsa fölött.

Ez által bevallják, hogy se visszaohajtott s a nagy többség jogaikból.

A magyar nemzetiség vesztatja le a sofismájuk a